
SPROUT

Journal
of
Sipajhar College Teachers' Unit

SIPAJHAR, DARRANG

October, 2004

Yearly Journal

Volume 1

Issue 1

SPROUT

~~22-1~~

8-1

Sipajhar College Teachers' Unit

SIPAJHAR, DARRANG

Editor

Dr. Dibakar Ch. Das

October, 2004

Yearly Journal

Volume 1

Issue 1

The SPROUT, edited by Dr. Dibakar Ch. Das and published by him on behalf of Sipajhar College Teachers' Unit, Sipajhar, Darrang (Assam), Pin 784145.

EDITORIAL BOARD

- 1) Dwijendra Talukdar
- 2) Debabrata Bordoloi
- 3) Chandra Choudhury
- 4) Mrs. Barnali Sarma
- 5) Dr. Dibakar Ch. Das

ADVISERS :

- 1) Bidya Ram Nath, Principal
- 2) Kanak Ch. Daka, Vice Principal

The opinions expressed in this Journal are those of the authors concerned and do not necessarily reflect the views of the Editor or as such the Teachers' Unit.

Printed at :

Das Graphics & Offset Press
Maligaon Charali,
Guwahati - 781 012
Cell : 98640-34746

MESSAGE FROM THE PRINCIPAL

I am delighted to know that the Sipajhar College Teachers' Unit has made such noble venture as to publish a Journal "SPROUT" which is absolutely essential for the teacher's community as well as others who are clung to studies for academic advancement.

Hope the journal will serve its purpose with credit.

Bidya Ram Nath
Principal
Sipajhar College
Darrang (Assam)

CONTENTS

◆ SPROUT	Dwijendra Talukdar	1
◆ SIPAJHAR COLLEGE AS A RURAL CENTRE OF HIGHER EDUCATION : A PROFILE	Debabrata Bordoli	2
◆ ORAL LITERATURE AND NATURE (WITH SPECIAL REFERENCE TO ASSAM)	Mohini Goswami	6
◆ A BRIEF SURVEY OF FOUR CROSS CULTURAL TEXTS	Malini Niar	12
◆ A BRIEF HISTORICAL ASPECT OF THE MAHABHARATA AND ITS CHARACTER	Jayanta Kr. Hazarika	17
◆ LECTURE METHOD : ITS ROLE IN EFFECTIVE TEACHING	Chandra Choudhury	20
◆ THE NAPALIS OF DARRANG DISTRICT : THEIR CULTURE AND RITUALS	Imran Hussain	23
◆ ENVIRONMENT MOVEMENT IN INDIA	Imran Hussain	27
◆ WOMEN LABOUR IN THE ORGANISED SECTOR IN INDIA	Gultaz Begum	31
◆ 'বামায়ণ'ৰ প্ৰভাৱেৰে সমৃদ্ধ দৰঙৰ পৰিবেশ্য কলা চেও-চাপৰি নাম	Dr. Ram Chandra Deka	39
◆ 'আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ উন্মেষ'	Prasanna Kr. Nath	48
◆ হাজো অঞ্চলৰ উপভাষা : এটি চমু আলোচনা	Prava Devi	52

Editorial

COURSE CURRICULUM IN HIGHER EDUCATION

A College is considered to be an institution of higher learning incorporated within a university, primarily aimed at providing liberal education, which is regarded as a continuous process of imparting knowledge developing skills and values. It is also an ever-growing academic institution that imparts education in the different disciplines to the younger generation of our society. At present there are around 16,000 colleges affiliated to 300 universities with a student enrolment of more than 88 lakhs. The role of colleges in imparting higher education to the younger generation is of paramount importance.

So far as contribution of the college is concerned, primarily two things can be mentioned. One is what colleges impart i.e. curriculum and how or in what way it is imparted to the students i.e. the modes of learning and teaching. Both of the two objectives to be served by the colleges are important but the 'what' i.e. curriculum seems to be more important than the other. Here I would like to put much more emphasis on the importance of the course or curriculum, which consist of two prime sole disciplines viz. Curricular and Co-curricular. Curricular is regarded as the course of study comprising of a defined subject prescribed for a particular degree or diploma programme in different streams like Arts, Science and Commerce, to which Engineering, Medicine, Management etc. can be added. During the defined periods, the students are inculcated with the conceptual knowledge, purpose, principles, methods and functions of each subject in the chosen socialisation like Economics, History, Psychology, Banking, Electronics, Chemicals, Computers, Chemistry, Financial Accounting, Cost Accounting, Radiology etc. in any of the disciplines. The students should certainly acquire adequate basic skills in any of the undertaken specialization. But without the provisions of co-curricular programmes, the contribution to the

advancement of higher education by colleges remains incomplete. A co-curricular is, in reality, a supportive learning, which includes indoor and outdoor activities. To speak the truth, student's competency can be developed only through this supportive learning. The indoor supportive co-curricular programmes are class room based questions and answers i.e. interactions; participation and group discussion; seminar presentation; report writing; microteaching; quiz competition etc. And the outdoor activities include planned study tours; industrial visits, on-the job training and so on. Assignment and field work should, therefore be an improved innovative and creative mode of learning, which are provided in the curricular.

Further, the incorporation of resource mobilization has been considered now to be very essential for job oriented higher education. Resources in respect of intellect as well as economic are available among the students' community in addition to the teaching community. So, colleges must be adaptive to mobilizing these resources.

In fine, I like to conclude with a few words about the fact that as the incorporation of vast course curriculum along with the mobilization of resources in the higher education which ought to be imparted through colleges so the teachers are required to play a significant role. In this regard the teachers must tend to engage themselves in various academic activities, research works, etc. for their betterment. Moreover, engagement of the teachers in infrastructural development, extension programmes etc. of the college has become an indispensable part of higher education. So, under this circumstances, the Sipajhar College Teachers' Unit has made a great endeavour to bring out a journal 'SPROUT' through which the basic aim and objective are expected to serve. It is, therefore, hoped that the intellectual reverned class will encourage our mission by giving valuable suggestions for the improvement of the journal.

- Dr. Dibakar Ch. Das

Sprout

Dwijendra Talukdar
Dept. of Economics

*Migratory birds come and stay here for sometime,
Return to their natural habitats
With new hopes ad zeal to procreate again
We, too, gather under the sky of Sipajhar
A bed of crops and culture
The voice of protest resounded around in 1894.
Against the British rule
The ballads of the place tell us of its historic lore.*

*Time has changed
a ravishing wave is ready to defile
The virginity of age*

*We are in search of humanity on our march
Seeds of peace and harmony we like to sow
We hope to witness a 'Sprout'
That comes out from the ground our college
With a message of honest living
And enlightenment all around*

SIPAJHAR COLLEGE AS A RURAL CENTRE OF HIGHER EDUCATION :

A Profile

Debabrata Bordoli
Dept. of English

Before giving expression to any word about Sipajhar College, it is better to pronounce some other words regarding Sipajhar, the vast rural area extending over a number of scattered villages which are located in the South-West region of Darrang district. These are the villages, where the inhabitants earn their livelihood by tilling the land almost through outmoded means of agriculture, where the rural culture and music are abundantly forceful, where the lifestyle is unartificial and naive, where people are found to be very much prone to hospitality and where the spread of modern education, more or less, lagging behind to make the people competent enough to face the present advancement of so-called technology-gifted elite society. Kudos to those far-sighted souls who one day in the early twentieth Century planted the sapling of Sipajhar High School (at present Higher Secondary) with the sole motto of giving away the fruits of this knowledge-tree among the local people not with a curse of damnation, (as we find in Milton's Paradise Lost) but with a benediction of enlightenment through modern English education. As a result, a vigorous trend of modern education started blowing among the people. They came forward to learn that the world is much bigger than they had assumed earlier, and tried to acquaint themselves with this new education instead of the traditional one. Gradually they came to realise that human society outside theirs is no longer a stagnant pool, but a ceaseless current onwards by the grace of what is known as Higher education. This being the beginning, the importance of modern education started permeating the hearts of common people. This awakening in the minds of common people of the vast locality about modern education blossomed forth one day in the form of a never-fading flower which is always expected to emanate life-giving fragrance to all that come near it. That flower is now our "Dear Sipajhar College".

Prior to 1971, Sipajhar College was the subject of gossip for a very few education enthusiasts of the locality. But, to the pleasure of all concerned,

[2]

the idea of Sipajhar College sprouted one day as a result of dedicated and strenuous efforts shown by a band of broad-minded people. August 16, 1971 is the day on which the institution got the revelation. After treading a hazardous path for long sixteen years, the institution finally got the much-awaited chance to come under the banner of GIA, a government provision for the college education of Assam on February 1, 1986. It is, in fact, a memorable event in the history of Sipajhar College, so is in other colleges, of course, that opened a new vista for its dynamic and progressive march. One age is dead yielding place to another. The growing number of students, year after year, added a new dimension to the main component of the institution. As the demand for the major course came to surface, the college with its least infrastructural facilities introduced such courses into all the subjects in phased manner. There are, at present, as many as eight departments of Arts stream only. These are English, Assamese, Economics, Political science, Education, History, Geography and Philosophy. In 1996, the college could avail itself of the opportunity to receive the grants and other benefits as provided by the U.G.C. under section 2 (f) at the apt leadership of the former Principal Sri Revan Ch. Nath.

Here, it may be deemed judicious on our part to give vent to the outstanding drawbacks and deficiencies of this institution.

It is as true as to call a spade a spade that the college was almost deprived of adequate government grants etc. for the development of the infra-structure upto 1997. Bulky amount of donation was also pitifully nil. So, the college had to struggle hard for long twenty six years for survival. Fund collected from the students in the name of college development was also quite nominal. Thus, paucity of fund did not allow the institution to undertake any major developmental scheme during this period. Despite all these problems and weaknesses like poor infra-structure, limited number of teachers, dearth of other necessary amenities, our students are found to make paces with the race being accompanied by a profound sense of zeal and venture especially at the degree level. To the credit of the institution, many of its alumni have been able to show their talent in the post-graduate examinations of different Universities. Most of them have also been engaged in responsible jobs of education departments, general administration, national services, business enterprises, N.G.O. etc.

One important fact to be mentioned here is that the college was founded in no govt. land in contrary to the many other rural colleges of Assam. Every inch of land had to be purchased in cash payment from the land holders. By this way or that, the college campus now covers an area of nearly twenty three bighas of land, including building complex, play ground,

[3]

fishery, site for proposed hostels, separate auditorium etc. One is sure not to get a glossy picture of the college as is generally expected from a U.G.C. affiliated college. The naked truth is that the college has only the least infra-structural facilities as feasible by the meagre fund collected from the students. But we the members of the college feel proud to assume that what picture the college has got so far is nothing but the reflection of the sweat and blood of the humble enthusiasts of the locality. Their attitude to Higher education is, in no way, inferior to that of any rich but arrogant donor. We cherish the hope that our college will be able to brush aside the problems one by one in near future by making appropriate use of the funds received and to be received from different agencies under the transparent and dexterous administration. We feel happy to remember that the college has already undertaken various developmental schemes at the mercy of the UGC and other agencies. Internet and Xerox have already been available for the teachers and students. Developmental steps for the library on UGC grants are still going ahead. The UGC has also sanctioned some grants for the period of the Xth plan. Besides the academic syllabus, different cells like NSS, Extension education, students' support, Health awareness, Career Guidance, Academic and Cultural forums, Alumni Association and many others are found to be operating for the benefit of all concerned.

So far as the academic and socio-cultural activities of the teachers and the students' are concerned, the college is not lagging behind though not at the fore-front. Each department arranges seminar, academic talks etc. in addition to the normal routine work. Departments are keenly interested in displaying wall magazines, cultural item and publishing literary works. Sipajhar College till today may be proud of one vital point that no student either out-going or present is found to be involved in any anti-social misdeeds. They are still in the main stream in response to the moral teachings of their teachers. Similarly, employees are also found to be very sincere, duti-bound and co-operative to all the members of the institution.

Let me now focus on the attitudes and activities of our honourable members of the teaching staff. The teacher Unit of Sipajhar College is based on mutual good will and friendly co-operation. Everybody appears to understand his or her own position and limit. The relation between the seniors and the juniors is indeed an ideal feature of the college. It keeps the members amidst unity, amity and affinity. Of the total faculty strength, three have already attained Ph.D to their credit, six are M.Phil holders and a few are actively engaged in research works at G.U., I.I.T. etc. FIP of the UGC has already been implemented in our college. Publications like story books, novels, socio-historical treatise, geographical treatise, critical essays,

research papers are there to the credit of many teachers. Recipient of national award on literature, contributors to national journals are also found in the teaching staff of Sipajhar college. Similarly the prospect of bringing out a publication by the English department (Which is still on anvil) is highly commendable and inspiring to other departments. Similarly, the decision of the Unit to publish an annual journal at its own cost is a very good academic endeavour to keep the members engaged in intellectual gamut. The teachers and the employees in a joint venture have donated a well equipped spacious room measuring 40' x 28' sqft for the proper use of the institution at the cost of rupees nearly two lakh.

The present Head of the institutions is Sri Bidya Ram Nath, a respectable, lovely and easy-going gentleman. His parental guidance to all acts like medicine in us. There are as many as thirty- five members in the teaching staff, two computer instructors, one librarian, seven office assistants and another seven grade four employees. The emblem of the college spreads the message 'विद्यान् सर्वत्र पूज्यते' (A learned man is honoured every where) which is fully reflective of the value of education. On the whole, Sipajhar college is the heart of the people of the region, and they always expect it to march on through the path of progress radiating the benediction of virtue, wisdom, knowledge and competence. So, we all are in the same boat with the hope that one day the happy dreams will turn into happy reality, a moment to make us sing the song of success.

References

1. Souvenir, Silver jubilee Celebration of the college, 1997.
2. Sipajhar College Magazine, 1st Vol., 1984
3. Prospectus, Sipajhar College, 2004-2005 session.

THE SEVEN SOCIAL SINS

- 1) POLITICS WITHOUT PRINCIPLES
- 2) WEALTH WITHOUT WORK
- 3) PLEASURE WITHOUT CONSCIENCE
- 4) KNOWLEDGE WITHOUT CHARACTER
- 5) COMMERCE WITHOUT MORALITY
- 6) SERVICE WITHOUT HUMANITY
- 7) WORSHIP WITHOUT SACRIFICE

-MAHATMA GANDHI

ORAL LITERATURE AND NATURE (With Special Reference To Assam)

Mohini Goswami
Dept. of Education

INTRODUCTION

Since the human race came into being on this planet Earth, discoveries and inventions started taking place. They explored nature and discovered new things everyday. From the materials gathered in nature, they invented new things to meet their necessities. The need to communicate among the member of family and society, gave birth to language.

Different Geographical regions have given us different languages. Each language can boast of the history of its own.

The language has given us literature, written and unwritten. Unwritten literature or Oral literature is also known as "Verbal Art" for it has come to us from mouth to mouth. This Verbal Art has carried down to us the human experiences-good and bad, happy and unhappy. Since Oral Literature to stay as an inseparable part of our culture, study of oral culture has gained importance the word over.

Oral literature is also known as "Folk Literature". Here folk means people. One of the most famous and accepted definition of folk-is-" Those persons- residents of either village or town or city, or all of them within a given area -who are conscious of a common cultural heritage and have some constant traits; whose behavioural knowledge is based on word of mouth (oral tradition) and not on written scripts and whose way of life is more traditional, more simple, more natural, less systematic and less specialized in comparison to the so called civilized people" (Odum; Folk Sociology: p 316)

In other words, according to Sahab Lal Srivastava, "A folk culture may be thought of as a common way of life which characterizes some or all the people of many villages, towns and cities with a given area. It is not autonomous. It is. an aspect or dimension of the civilization of which it is a part". Jan Vansina says that oral tradition is a socially sanctioned reported statement or a hearsay account of a testimony of the past.

A vast country like India with more than 100 crore population is rich with various traditions. Study of such traditions gives an insight to the cultures that are there for centuries. This paper endeavours to bring to light

a very strong tradition called "Oral Literature" and its relationship with Nature with special reference to Assam.

ORAL LITERATURE

Myths, legends, folktales, folksongs, riddles, chern1s and Epiclays are generally considered as folk or oral literature. Long or short, these have come down to us with changes on their long journey through ages.

NATURE

The folk have to live on food. Food can be had from nature. Hence the oral literature is full of praise for the nature. There are instances of natural calamities also, for which the folk suffer and complain in and through their "Verbal Art".

When the human needs increase the folk put more pressure on nature. But they happen to understand the situation and sympathies. So it is seen that the folk culture tries to remain a friend of nature by protecting it and speaking against anything that destroys it.

ASSAM

Assam is one of the seven sister states in the North-Eastern part of India. The North-East with the mighty river Brahmaputra and its tributaries, is the wettest region in the world and therefore, is rich in flora and fauna. A museum of biodiversity, the North-Eastern India can claim to be a paradise for the scientists to explore and learn.

The largest state Assam has more than two hundred ethnic groups speaking different languages and practicing different customs and traditions. The life style of the people is as varied and colourful as that of the environment they live in.

The rich Assamese culture is a mixture of Aryan and Mongoloid cultures. The Assamese literature that has come down to the present generation will prove the point.

Like all other oral literature, Assamese oral literature also mentions nature with great love and respect. As the very survival of mankind is dependent on nature, it is but natural that the environment finds a respectful place in their literature.

Assamese oral literature can boast of having proverbs for all occasions. But as the Assamese society is basically dependent on Agriculture, the proverbs that have messages for the agriculture community draw special attention.

An Assamese proverb known as Dakar Vachan is a fine example in this context.

Tinisa Sāthi Jopā Rubā Kal

Māheke Paseke Sikunābā Tal

(Plant 360 banana trees, Once or twice a month clean the underneath)

SIGNIFICANCE OF THE STUDY

The study of folk culture is very important for the study of human society. The study of various aspects of folk culture and oral tradition such as manners, customs, superstitions, folk songs, folk tales, myths, beliefs and practices, proverbs and sayings etc. gives us a picture as to how a particular society behaves on a particular situation. Such a study may also help us solve some of our problems if such situations arise.

In the modern day context it can be assumed that the man is aware of various environmental problems such as pollution, deforestation, population explosion etc. and etc. But the folks have been using various methods since time immemorial, which have been proved to be highly scientific (and which may prove to be quite effective even now) in solving such problems.

IMPORTANCE OF THE STUDY

Folk culture reflects the society in the sense that it is based on the experiences, tastes, temperaments, hopes, aspirations and genius of a people. The so-called modern culture is global in nature, and as such, does not give us a true picture of a society. The pulse of a society can be had only through the study of its traditional culture. As the study of the innumerable stars and planets gives us a better understanding of the Universe, the study of thousands of cultural traditions in the ocean of humanity will also give us a better understanding of the world we live in.

Folk culture is dependent on Nature as folk, i.e. the people live on natural resources. How the folk treats Nature and how a harmony between the nature and folk can be maintained by giving importance to the traditional values, are some of the important aspects of the study.

OBJECTIVE OF THE STUDY

The study is made with special reference to Assam. Assam may have hundreds of ethnic groups practicing hundreds of different customs and traditions, but the rest of the world is ignorant of them may be due to various factors. One such factor is the lack of written texts on those topics. The natural scientists like botanists and zoologists, no doubt, have covered flora and fauna of the region; and no doubt, the peculiar geographical position of Assam and the other North-eastern states of India is mentioned to show that the region is the wettest in the world but the cultural aspects hardly find a place in the write-ups. Keeping this thing in mind, the present paper endeavours to present Assam with its oral literature that has flourished under the influence of Nature.

METHODS OF THE STUDY

Observations and interviews are used as media through which the study is made possible. The observation method is of great significance, as

this method demands participation. To be with the people to observe them closely, one has to take several trips to the place of study.

In this case, several villages in upper and lower Assam were covered. By living with them, by participating in the rituals, by joining them in their group activities the required data has been collected. A prior knowledge received through the available written texts, was of great help while questioning during interviews. The camera and the tape recorder were of great help as memories could fail at the time of writing them.

Study is made easier by the available written materials as they are written by devoted researchers.

AREAS SELECTED

Some villages in Upper Assam where singing Bihu songs and dancing Bihu dances happen to be a way of life. Bihu is the national festival of Assam and celebrated thrice every year. Of the three Bihus, Rongali Bihu or Bohag Bihu celebrated during Vaishakh is famous for festivals of songs and dances.

In some villages in Middle and Lower Assam, Naam Prasanga has a great role to play in the social ceremonies. Naam Prasangas are group singing with messages considered to be useful for leading a noble life.

TYPES OF ORAL LITERATURE :

Oral literature has been divided into following categories:

1. Folk Songs
2. Folk Tales
3. Proverbs and Sayings
4. Riddles
5. Myth
6. Legends
7. Epic Lays
8. Charms and
9. Ballads

1. FOLK SONG:

A folk song is a song that is rustic in nature. It is short, lyrical and rhythmic and sung by a folk community. Social and physical environment get reflected through these songs.

Assam with its hundreds of ethnic groups speaking hundreds of different languages, is rich with folk songs of immense variety. Ainam, Dhainam, Bianam, Kamrupiya Geet, Goalporia Geet besides the most rhythmic and most popular Bihu geet are main folk songs prevalent in upper, Lower and Middle Assam.

2. FOLK TALES :

Folk tale is well defined in the following words:

"Prose narratives which are simple, entreating, with or without moral lessons, less systematic, less complicated and easy to understand". It is a great and most popular means to entertain children at home. The older members of the family are fine story tellers and often see to be surrounded by the children for them to entertain with stories of animals or ghosts or heroes and heroines of the past.

The Assamese folk tales are at times anecdotes from the epics the Ramayana and the Mahabharata. But ghost stories and stories having super natural characters seem to attract more children.

3. PROVERBS & SAYINGS :

Proverbs are concise short sentences or group of words expressing great experiences of the past. The authors of the proverbs are not known. Even though there are serious proverbs, they are in most cases humorous. Sometimes the meaning of a proverb is different from the literal meaning. Sayings are also proverbs. Only difference is that they are credited to some authors.

4. RIDDLES:

A riddle is an ambiguous and concisely formed metaphorical question which is difficult to answer or which if apparently interpreted, gives a different meaning than what it actually incorporates. In other words it is a puzzle that has occupied a place in oral literature.

5. CHARMS:

A charm is an assemblage of oral formulas which are traditional in nature and which are used while requesting help of a particular God or Goddess.

6. MYTHS:

Myths are beliefs. Any story regarding any person or place that is believed to be true but has no historical evidence or any scientific method to prove, is a myth.

7. LEGENDS:

Stories that come down to us through oral literature that depict characters about whom people like to hear or talk more, are legends. Those who achieve great heights in their lifetime, are also considered legends or legendary figures. But folklore or folk culture defines legend as tales of truth with or without historical support.

8. EPIC-LAYS:

Epic-lays are long narrative poem which are easily understood by all the members of the folk group. Epic-lays are recited with a religious favour and are seen to be recited with skill learnt through hard work.

No knowledge of Assamese culture is complete if there is no-mention of Nam ghar or Satra culture. Satra culture is classical in nature but Nam

ghars encourage folk elements. Recitation of Epic-lays takes place regularly in the Nam ghars. And Namghars are nothing but assembly houses where people of the village assemble to celebrate religious days and also to discuss various problems the villages might face.

Namghar : A village assembly hall for religious purpose.

Satra : Satra is an Ashram in Vashnavite cultural heritage of Assam.

9. BALLADS:

Ballad is a comparatively long, impersonal narrative song, which depicts a single or more incidents. " Monikonwarar Geet" in Assam is an example of a ballad which in fact is story telling through a song.

CONCLUSION

A vast subject like "Oral Literature and its relationship with Nature" cannot be covered in a paper of a few pages. An in-depth study and a true introspection can only do justice to the subject.

This paper simply tries to touch upon some basic elements of folk or oral culture with a view to giving an idea as to how the tradition of Oral literature is still continuing to exist in the minds and hearts of the folk, i.e. the people, despite threats from the so-called civilization.

The references to some of Assam's Oral culture in this paper may generate interest in those who wish to explore more areas in the North-Eastern culture.

The worldwide interest in folk tradition seems to be growing as people have started realizing that unless there is a proper understanding of the past a future of purpose cannot be had.

BIBLIOGRAPHY

Bascom, Silliam R, 1953	"Folklore and Anthropology" - Journal of American Folklore Vol. 66
Bayard, Samuel P, 1953	"The Materials of Folklore" - Journal of American Folklore, Vol. 66
Choudhuri, Roma, 1964	"Ancient Indian Folk-Literature" Studies in Indian Folk Culture, edites by Sankar Sen Gupta and K.D. Upadhyaya Calcutta: Indian Publication.
Dorson, Richard M., 1959	"American Folklore" Chicago ,
Goswami, Prafulladutta, 1964	"Literary Source of Assamese Folk-Tales" Studies in Indian Folk Culture, Ed By Snakar Soen Gupta and K. D. Upadhyaya, Calcutta: Indian Publication.
Srivastava, Sahab Lal, 1974,	"Folk Culture and Oral Tradition" Abhinav Publications, New Delhi

A BRIEF SURVEY OF FOUR CROSS CULTURAL TEXTS

Mrs. Malini Niar
Dept. of English

The term cultural studies designates the critical analysis of the production and reception of all forms of cultural institutions, processes and products and Literature counts as just one of the many types of "Symbolic constructions". A major concern of cultural studies is to identify the role and the historical changes of the social, economic and political forces and power structures that produce, sustain and propagate the meanings, truth, value and relative status of diverse cultural phenomenon and their institutions-which includes the institutions of traditional literary production and study. The exponents of cultural studies tend to subvert the hierarchical distinctions between "high art" and "high literature" and the traditionally "lower" forms that appeal to a much larger body of consumers. The study of elite canonical literature is clubbed together with popular fiction and romances, magazine writing, journalism and advertising, together with other arts that have mass appeal such as comics, film, television, video and all forms of popular music.

Another important feature of cultural studies is the endeavour to transfer to the centre of cultural study such hitherto "marginal" or "excluded" subjects like the literary, artistic and intellectual productions of women, the working class, ethnic groups and colonial, post-colonial and Third World cultures. A frequently expressed associated aim is to displace in schools and universities the central subjects of study and value systems, which have been established by and therefore reflect the special interests of white European males. By pluralizing what is taught in these institutions, the monoculturalism of the traditional curriculum is sought to be substituted by multiculturalism. Some advocates of cultural studies like Gayatri Spivak (*In Other Worlds: Essays in Cultural Poetics*, 1987) and Andrew Ross (*No Respect: Intellectual and Popular Culture*, 1989) orient their writings and teachings toward the explicit political end of reforming the existing power-relations which, they claim, are dominated by a privileged gender, race, class or ethnic group.

Culture is both a means of domination, of assuring the role of one class or group over another and a means of resistance to such domination,

[12]

a way of articulating oppositional points of view to those in dominance.

Entire bodies of writing emerged out of the imperial front, that line of contact between colonizer and colonized which is characterized as much by reciprocal envy and adulation as by reciprocal fear and resentment. On the one side of that front stand works like Forster's *Passage to India* and Kipling's *Kim*, while on the other stand such works as Rhy's *Wide Sargasso Sea* or Kincaid's *A Small Place*. Each colonized nation also produced its own body of literature that dealt with the imperial experience or attempted to define a post-imperial sense of national and cultural identity. In the United States, the former slave population of displaced Africans has given rise to a literary tradition of its own, many works of which, from the poetry of Langston Hughes to the novels of Toni Morrison, seek to make sense of their history and their continuing experience of racism. Cultural studies is also intimately linked with post-colonial theory for it deals with the reading and writing of literature, both in the previously or currently colonized countries, or literature written in colonizing countries, which deals with colonization or colonized people. It focuses particularly on-

- the way in which the literature by the colonizing culture distorts the experience and realities, and inscribes the inferiority, of the colonized people, and
- on literature by colonized peoples which attempts to attribute their identity and reclaim their past in the face of that past's otherness.

This paper argues against the homogenizing of texts by "cultural others" under the rubric of post-colonial studies. It is essential while still remaining within the broad framework of post-colonial studies, to take a closer look at culture specific texts so that certain serious concerns in them are not overlooked. The western concept of the "other"/ colonized cultures is based on the Manichean allegory, that is, of seeing the world as divided into mutually excluding opposites -if the west is ordered rational, masculine, good, then the "other" is chaotic, irrational, feminine, and evil. Simply to reverse the polarizing where all is reduced to a set of dichotomies is to be complicit in its totalizing and identity destroying power. Indeed the rationale behind writing this paper is one that cautions us from such complicity.

Colonized peoples are highly diverse in their nature and in their traditions and as beings in cultures they are both constructed and changing so that while they may be "other" from the colonizers, they are also different one from another and from their own pasts and should not be totalized

[13]

through such concepts as black-consciousness, Indian soul, aboriginal culture, and so forth. The colonized peoples will also be other than their pasts, which can be reclaimed but never reconstituted and so must be revisited and realized in partial fragmented ways. For as Gloria Anzaldua so poignantly says, "You can't go home again....."

It is being increasingly felt that there is a need to explore plurality from both cultural and textual perspectives. What is now termed as "the Universal Project" seeks to identify the common factors within this plurality in a bid to pin down the mental, conceptual, and aesthetic universals in literature. These three texts- *The Souls of Black Folk* by W.E.B. Dubois, *Borderlands/La Frontera* by Gloria Anzaldua and *A Small Place* by Jamaica Kincaid have been taken up for study in an attempt to identify the common universal claims made in them.

In his essay *The Souls of Black Folk*, W.E.B. Dubois first formulated the problematic nature of the twin experience of being both American and Black, loyal to a nation while yet a victim of its prejudice against the minority ethnic group when he speaks of "two-ness". Dubois speaks of how an innocent child's sense of belongingness and self-worth is shattered by his first encounter with racial prejudice, when a schoolmate refused his visiting card "peremptorily, with a glance". "Then it dawned upon me with a certain suddenness that I was different from the others..... shut out from their world by a veil.....". Dubois goes on to explain how he overcame the pain by going through a cycle indifference, silent hatred, self pity, fierce competition and finally acceptance of the "two-ness" "An American, a Negro; two souls, two thoughts, two unreconciled strivings....." and more importantly "he began to have a dim feeling that, to attain his place in the world, he must be himself, and not another....."

The multi-lingual title of Gloria Anzaldua's essay *Borderlands/La Frontera* is indicative of the deep schism inherent in her situation. Dubois is echoed by Anzaldua, albeit in a slightly different context, when she says, "I had to leave home so I could find myself, find my own intrinsic nature buried under the personality that had been imposed on me.....". Anzaldua's problem was that she was caught between the values and systems of her own (Mexican) community and the American society. Initially, Anzaldua tried to reconcile the two by wholeheartedly accepting the progressive ideals of the white man only to realize the painful truth that the white man would not be as wholehearted on its acceptance of her. "If you want to be American, speak' American'. If you don't like it, go back to Mexico where you

[14]

belong.....". Anzaldua echoes Dubois yet again when she talks of alienation, psychological conflict and the resultant dual identity when she says, "We don't identify with the Anglo-American cultural values and we don't totally identify with the Mexican cultural values.... I have so internalized the..... conflict that so times I feel like one cancels out the and we are zero, nothing, no one. "Like Dubois Anzaldua too finds peace in the knowledge that" "one day the inner struggle will cease and a true integration (will) take place " for all her people.

Anzaldua finds peace by striking a balance between the culture she was born into and the culture she was to adopt in part. " Though I'll defend my race and culture when they are attacked by non-mexicanos..... I abhor some of my culture's ways " at the same time, Anzaldua also understands that the reason" my colored and colorless sisters glorify their colored culture's values" was "to offset the extreme devaluation of it by the white culture." Finally, like Dubois, Anzaldua realizes "I will have to stand and claim my space, making a new culture with my own lumber, my own bricks and mortar and my own feminist architecture."

At first reading Jamaica Kincaid's essay *A Small Place* has nothing in common with Dubois and Anzaldua, but a closer look reveals the common threads. Jamaica Kincaid takes a look at Antigua through the eyes of a tourist (read non-native) and with wry humour and gentle sarcasm exposes their double-standards. For the tourist Antigua is an exotic island, an escape from the mundane, a place where "the sun always shines, where the climate is deliciously hot and dry....." with "the thought of what it might be for someone who had to live day in, day out in a place that suffers constantly from drought..... must never cross your mind". Kincaid points out how the white man is privileged over the natives by the natives themselves in their own land-- " You disembark from your plane..... since you are a tourist, a North American or European -to be frank , white and not an Antiguan black..... you move through customs swiftly with ease. "Kincaid then goes on to list the everyday 'privileges' that the tourist takes for granted but are beyond the reach of the poor natives and of how this privileging of the tourist over the native in their own land gives rise to a palpable sense of antagonism between the natives and the tourist. Kincaid justifies the Antiguan's anger because the tourist has only turned " their (own) banality and boredom into a source of pleasure.....". The natives can envy the white man his wealth and health but they have to reconcile to their lot by learning to count their own strengths as blessings before they

[15]

can feel whole and happy, they will remain the 'other' but will overcome the bitterness in this way.

In conclusion, we see that the great challenge which ethnic artists have taken up is not which tradition to choose, which cultural imperatives to obey. Rather, the great challenge was not to choose at all. For to have chosen one tradition, as Anzaldua says was to 'betray all others'. The truth is that no heterogeneous, hybrid civilization can afford to accept a total or implacable model upon which to base art or life. The concept of heterogeneity has undergone a change. First it meant a heterogeneous society in which people were living or refusing to live alongside each other, sharing a landscape which they despised since their hearts beat for lands different from that which their feet touched. Then heterogeneity implied individuals leaving their cultural garrisons for the wider space inhabited by a society reconciled to their paradoxical nature of being different and the same. Today, it has come to mean a mixture of the races, an intermingling of blood, moving towards untraceable genealogy, that is why today literary tests are seen as both individual and universal creations.

Bibliography

- (1) Abrams, M. H. ; A Glossary of Literary Terms. Macmillan: 1970 .
- (2) Anzaldua, Gloria. ; " Borderlands La Frontera" .In Rivkin , Julie and Michael Ryan (eds). Literary Theory: An Anthology Oxford: Blackwell. 1998 .pp. 887-902.
- (3) Chow. Roy. Mandarin Ducks and Butterflies: An Exercise in Popular Readings. : In Rivkin and Ryan op .cit pp 958-969.
- (4) Dubois. W. E .B. "The souls of black Folk": In Rivkin and Ryan op. cit pp. 868-872 .
- (5) Gilroy .Paul. "The Black Atlantic" .In Rivkin and Ryan op .cit . pp 970--977 .
- (6) Kincaid Jamaica. " A Small Place , : In Rivkin and Ryan op .cit pp. 1016-1024.
- (7) Mongia , Padmini ed .Contemporary Postcolonial Theory: A Readre . New Delhi: OUP. .2000 .
- (8) Rivkin Julie and Ryan Michael (eds) ."English Without Shadows. Literature on a World Scale." Literary Theory: An Anthology Oxford: Blackwell. 1998 pp. 851-855.

A BRIEF HISTORICAL ASPECT OF THE MAHABHARATA AND ITS CHARACTER

Pro. Jayanta Kr. Hazarika
Head, Department of History

The ancient Indian Civilisation is the outcome of the Rigvedic Dharmasastras and literatures. No doubt, the ancient Indian Society takes a definite shape in all the ways during Rigvedic times. Next to the Rigveda Samhita, the people of the Bharatavarsha can equally acclaim intellectual pride in the great epics of the Ramayana and the Mahabharata. The Mahabharata is perhaps the most remarkable masterpiece in the whole range of the Indian literature. It is the biggest and lengthiest of the world's epic. As a great document of the historical work, it has immense value in the context of the present Indian Society. Moreover, the Mahabharata also presented its glory, its characteristic and idealistic value beyond India, mostly among the people of the South-East Asia and in other countries. The people of that countries also treated the Mahabharata as a great scholarly work, which helped in the formation of the society and culture of those countries.

The Mahabharata is regarded not only as an Itihasa, Ākhyāna and purāna, but also as Kāvya, Dharma-sāstra, Rāja-niti-sāstra, Artha-Sāstra, Kāma-Sāstra, Niti-Sāstra and Moksa-Sāstra. It has also referred the ancient art of warfare (rananiti) of the Bhāratavarsha. Therefore, it has an encyclopaedic character. The following line makes its character more meaningful :

"Yad ihāsti tad anyatra Yad nehāsti tad Kva cit"
(What ever is here may be found else where; but what is not here cannot be anywhere else.)

The traditional view is that Maharishi Vyāsdeva was the creator of this great epic. He was also known as Krishna Dvaipāyana and was the son of Parāsara and Satyavati. It is also said that Vyāsa was the narrator of the slokes of the Mahabharata and Ganesh Deva wrote that work. Accordingly, with the great effort of these two sages the work is said to have been completed in three years. Originally it had been compiled with some 8,000 to 10,000 slokes or stanzas. In course of time it is enlarged with as many as 24,000 slokes. As time went on, attempts were made again to enlarge this "Bhārata" of 24,000 stanzas into an encyclopaedia of the various knowledge of the Indian mind. At different period, the Mahābhārata has included a large number of episodes, fictions and fables of religious, moral, philosophical and political nature. It must be noted that the present text is a work of centuries and different additions were being made even after the fourth

century A.D. In the present text of the Mahābhārata there are altogether one hundred thousand slokes of various episodes. So it has been called as a satasahasri Samhita. Therefore, Winternitz, a renowned scholar has rightly remarks that 'one date of the Mahābhārata does not exist at all'. The Mahābhārata has not got its present form of the epic during the vedic period. It therefore, must have been composed during the period, say, from the fourth century B.C. to the fourth century A.D. By the fourth century A.D. The Mahābhārata must have attained the form of the epic with about 82,000 slokes and have come to be popularly known as 'Sata-Sahasri' Samhita. Some alterations and additions were also made in the narrations of the Mahābhārata even after the fourth century A.D. On the other hand, after the comparative study of the various puranas, itihisas and after extensive researches, majority of the scholars opined that the main Mahābhārata was composed in between 1800-1500 B.C.

The main theme or the story of the Mahābhārata is the struggle between the two branches of the great Kuru race, the Kauravas and the Pandavas, and later on it is developed into a sort of an all India war. Without going through in details of the story of the Bhārata war in this context, it can presumably be said that the origin of this feud is said to have been the desire of the one branch of the Kuru race to appropriate the legitimate place of the other. In other words, it is a sort of land dispute among the two branches of the Kuru race and subsequently all the rulers, rathins, mahārathins and senāpatis of the Bhāratavarsha with their respective forces had joined the war either on the side of the Pandavas or the Kauravas. The Pandavas have attained the supremacy of powers, skills, war-techniques etc. through the strength of the Lord Krishna, who was the main wheel of the 'Bhārata War'. He was a great statesman and diplomat of all the times who owned the war in favour of the Pandavas. This great war, according to some historical evidence took place in about 1000 B.C. (R.S. Tripathi, History of Ancient India) Another suggested date for the Mahābhārata war is 1400 B.C. (Hindu civilisation).

As a matter of fact, the Mahābhārata in course of time attained a sanctity and raised it to the status of the Veda. In fact, it is called the fifth Veda. At a time, when the vedas became reserved only for the learned and cultured brahmanas and when the women, sudras and degraded or uncultured brahmanas were deprived for studying it then only source of learning left to them was the Mahābhārata. It is already mentioned that the epic received additions, alterations and amplifications here and there. It is seen that a conscious effort was made to convert the Mahābhārata into a depository of all virtuous knowledge and wisdom of the human race. We have got genealogies of all prominent figures of the Kuru race and other royal dynasties from the Mahābhārata. Besides, there are extensive stories (Ākhyāna) and fictions like the stories of Dusyanta Sakuntala, Yayāti, Nala-Damayanti, Rāma, Savitri-Satyavan and several others and also a large number of smaller stories

(upākhyāna). These narratives cover more than one-fourth of the whole epic. The description of the Bhārata wars also covers a vast-area of the epic. Some informations of the Bhāgavata Gītā are also found in the Mahabharata, like rāja-dharma, āpad-dharma, moksa-dharma etc. So, gradually it is enlarged into a great epic.

It is interesting to note that the Bhārata wars takes time for 18 (eighteen) days and the epic is also divided into 18 (eighteen) parvans. These are Ādi, Sabhā, Vanā (including Vadha Kavya), Virāt, Udyog, Bhishma, Drona, Karna, Salya, Gadā, Aishik, Strī, Sānti, Asvamedha, Ashramik, Mushala, Mahā-prsthānik and Swargārohan parvans or divisions. All the parvans are of unequal in length. Besides these parvans there is a supplement or Khila called Harivamsa. This parvan is again divided into three sub-parvans, namely, the Harivamsaparvan, the Visnuparvan, and the Bhabishya parvan. The first sub-parvan discusses about some legends and several genealogies. The second and the third deal with the account of the life of Krishna and the future aspects. The materials of the Harivamsa have been drawn from the Visnu, Bhāgavata, Bhavishya and other puranas. The Harivamsa glorified Krishna and the Mahabharata. But it is written much later than the rest of the Mahābhārata.

Regarding the character of the Mahabharata, it seems that, its language and metre are very simple, lucid and dignified. It has vigorous dialogues. The episodes are also of dramatic style.

Actually, to speak the truth, the Mahābhārata war is the 'logic of the history'. It is the war of justice against the injustice, a victory of the noble force over the evil force. The Mahābhārata served a noble purpose to maintain nyāya-dharma in the universe. Lord Krishna was a central force of the Bharata war. Through Him, it is beleived that he established a civilised culture and virtuousness among the Indian mind and this type of culture and civilisation has been travelled to the distant overseas countries in different period.

Therefore, we can rightly call the Mahabharata an epic par excellence. It has glorified the races of the Bharatas of high antiquity. The moral objective of the work is to extend the spirit of Eternal Law, covering the four human values-dharma, artha, kāma and moksa. Among the four values the dharma is to be regarded as the most valuable jewel of this work. Here, dharma means, moral and spiritual values which are always related with the welfare and progress of the human beings of the universe. It is the supreme teaching of this work. So, it is rightly called the fifth veda of the sacred Bhāratavarsha.

References :-

- 1) Kathā Mahābhārata : Chakrabarty Rajā Gopālāchari.
- 2) The Cultural Heritage of India : Vol. II : ed. by Dr. C. P. Ramaswami Aiyar.
- 3) Astādasha parvan, Asamiyā Mahābhārata : ed. by Harinarayan Dattabaruah.
- 4) An Introduction to the study of Indian History : Damodar Dharmanand Kosambi.

LECTURE METHOD : ITS ROLE IN EFFECTIVE TEACHING

Chandra Choudhury
Dept. of Education

Teaching as an art, is a complex process, which is not merely a presentation of facts, it also involves certain skills. There are some methods often used by us and one of the basic methods of teaching is lecture.

The use of lecture method depends on the subject matter, teaching philosophy of the lecturer, training centre and overall learning situation. Formal lecturing has been used widely to build up basic theoretical knowledge which must be edited before practice. Training sessions will be of any use. If there are numbers of pupils to be trained or few hours available for lecturer or instructor, lecture may be the only alternative. There is certain amount of informal lecturing inherent in the conduct of any course, for setting out the course. The objectives of lecture method motivating trainees, providing explanation and analyzing the study exercises.

Nevertheless, the lecture method has its limitations. It doesn't demand the active involvement of participants, although it is largely utilised for the teaching skills, which in reality, requires practice. It is very difficult to convince any one by merely talking to them. Attitudes towards the best come out only when people convince themselves. So, participative methods are comparatively good in this respect to achieve the goal.

The unrelieved talking for 40 to 60 minutes may create a gap between the teacher and pupils. The major defect of lecture method is that it is one-way communication. A teacher must have psychological knowledge, so that he can come to understand the nature of this pupils and plan for variation of his presentation including time for questions and discussion, which involve the pupils.

PREPARING THE LECTURE :

Draft the talk :- The teacher should prepare the notes from which he will speak. The cards or paper sheets, which are used for draft, should be easily readable and systematically numbered to avoid possible confusion.

Plan and prepare visual aids :- Various teaching aids may be employed to

[20]

make the lecture more interesting and more comprehensible. Charts and graphs may make quantitative data more meaningful. Photographs drawing and diagram may clarify the details of complex object and structure. Likewise, models may serve the same purpose.

The lecturer has many means for presenting these teaching aids. They may be distributed to the pupil before, during and after the lecture. Further they may be projected as slide and filmstrips.

These teachings aids are double-edged tools that can cut both ways. They can attract the attention and help to provide information. But unless they have been carefully selected and designed to support the lecture, they can actually distract attention from the points that the lecturer is trying to make. It might be better to use no aids than to work with the wrong ones.

Rehearse : Rehearsing the lecture is an essential step, even for most experienced lecturer. For rehearsal, pupil can be recruited; the teacher has an opportunity to check his speech and his delivery of his lecture. Since the lecturer knows clearly what he means to say he may be the best judge.

Developing the Lecture :-

The written word may only be of limited help when it comes in terms of a speaking technique. Some of the essential points to keep in mind are given below-

Setting the Scene :- It is sure that the teacher should arrive at the place few minutes ahead to check the arrangement like tables, chairs, teaching aids, provision of chalk and eraser.

Covering the material :- A lecturer should start punctually, speaking from his notes, if necessary, but does not put his nose into it. He also reads a phrase, pauses and looks at the pupil.

Leave time for questions at the end :- If the lecture has more than one point, it may help to pause at the end of each one for putting questions. Then he asks whether anyone knows the answer, if not, he has to suggest where they may be able to find it.

Finish on time :- When schedule time is over, and till then if some pupils are asking questions and want to go on, the lecturer must try to close on time. Otherwise, for the next class some difficulties may arise.

Posture :- If the lecturer has a choice, he can speak from a position comfortable for him. The main advantage of standing is that everyone can see him. It is also the convenient position wherefrom he can handle the visual aids.

[21]

Appearance :- A lecturer should be sure that there is nothing about his personal appearance which is out of harmony with the occasion.

Manner :- A lecturer requires a confidence and dignity to gain and hold attention of the group.

Curiousness :- Careless choice of language or in humor or a thoughtless gesture may create barriers to communication which will be difficult to overcome later.

Establishing eye contact with pupil :- A lecturer is continuously looking out to the window and doors at his notes or visual aids. If so, it will be an obstacle on communication. He should speak to all from the first to the last one of the class room.

Voice :- The tune of voice can be attained to carry confidence, emotion, emphasis and indignation. Pace and Volume should be varied occasionally to avoid monopoly.

Vocabulary :- It is best to use everyday language, preferring short, familiar words and keeping sentences short. He should be very careful with 'funny' stories especially if is not a born storyteller or if the pupils are new or unknown to him. He chooses stories, which are relevant to the point while he is trying to make.

In this way, applying the above tips one can be the master of the art of lecture. Lecture method, however needs innovative change to meet the demand of the present higher education system.

"Character is like a tree and reputation is like its shadow. The shadow is what we think of it; the tree is the real thing".

— Abraham Lincoln

THE NEPALIS OF DARRANG DISTRICT THEIR CULTURE AND RITUALS

Imran Hussain
Dept. of History

Origin of the Nepalis - Originally the Nepalis are inhabitant of Nepal, which is a small State situated in the foothills of Himalaya in the North of India, and it was also an independent State ruled by their own king. In the year 1816 the Nepalis first came to the contact with India. In 1814 the first anglo Nepali war broke out and the Nepali King Amar Sing by the English, King Amar Singha was forced to conclude a Treaty by Lord Hastings at Sagauli and according to the terms of the treaty the Nepali King had to cede some portions of his territory including Garwal, Darjeeling, Kumaon, Simla, Nainital etc. As these territories came under the British dominion. The inhabitants of these regions automatically came under British domination. The Gorkhas who were brave warriors were appointed to the Indian Army and were posted in different regions. From then the Nepalis migrated to India in search of work and in course of time they began to stay in India. In the year 1824, David Scott, the Chief Commissioner of Assam posted light Infantry Regiment (Later Known as Gorkha Regiment) at Jayantia Hills and this regiment was used to repulse the Burmese Invasion in Assam. The retired army personnel began to live in North-Eastern region instead of going back to their native land. Moreover the evergreen hills, the vast forests and unoccupied lands prompted the Nepalis to come and settle in this region. At present about 40 lakh Nepalis live in the North-Eastern States and it contains 20% of the total population of the region.

From the ancient time Nepal had a cordial relationship with Assam. In Harshabada 153 Nepal was ruled by Jayadeva II and his Queen Rajyamati. They were supposed to be the contemporary of Bhagadutta Dynasty. Kanaklal Barua mentioned, Harshavamideva the king of Kamrupa as the father of Rajyamati. The king of Koch Bihar, Bishwa Singha married Nepali princes Ratnkranti or Ratnakumari and from this period the Nepalis began to come to Assam. At present near about 30 lakh Nepalis live in Assam. Moreover Nepali Muslims (a small portion of the Nepalis population) also came to

North East in the year 1895 for the first time and settled at Shillong. From Shillong they proceeded to the other parts of Assam in between 1930 and 1940. Some of them settled in the undivided Darrang District. In the year 1940, four families of Nepali Muslim settled in Mazbat area of Darrang District. In course of time the Nepalis settled in different parts of the Mazbat, Dalgaon, Paneri, Suklai, Tangla, Orang, Dhansirighat etc. At present 4 lakh Nepalis live in the district. In the year 1986 the greater Darrang District was divided into two parts - (a) Darrang and (b) Sonitpur. According to the demarcation of boundaries from Panchnai to Bomadi (Dumuni Chowki) the land between this area came under the jurisdiction of Darrang district. In the year 1991, Bodoland Autonomous Council was created with its Head Quarter at Kokrajhar, and most of the Nepali-speaking people of Darrang came under B.A.C. (now B.T.A.D.).

Customs and Rituals - The Nepalis live in Society. Various customs, rites and rituals are found in Nepali Society. These are mentioned below :-

(a) Marriage :- Caste system has a greater influence in Nepali Society in terms of matrimonial relation. The influence of Home is found in marriage ceremony. But the system of dowry is absent in marriage. According to the Nepali custom, marriage is a primary social festival and there is no age bar or limitation for marriage in the society. Child marriage is also permitted in some interior villages. The first proposal for marriage comes from the grooms' family. Matrimonial relationship is forbidden between the two same castes. But some difference is found amongst the Limbu, Mogar, Gurung, Tamang, Nepalis. Inter Caste marriage is also seen in the society, but the prestige of the children from this relationship (born by such marriage) is lower in the society and even such children lose the right to perform the religious duty. **Justice** :- In judicial matters the Panch Valadmi" (or the five gentlemen) of the village panchayat perform the judicial functions and they have the right to settle the judicial disputes and also they have the right to punish the criminals. The Gaonburha (the village Headman) is the Head of the Panchayat and all social works for the benefit of the society are done under his guidance and direction.

Nepali Calendar : The Nepali new year (begins from 14th April) is known as Sambatsar, Nepali months are counted as below, Baisag (Bohag), Jeth (Jeth), Ashar (Ahar), Shawn (Saown), Vadau (vada), Ashy (Ahin), Kartik (Kati), Mugushir (aghon), Push (puh), Magh (Magh), Fagun (Fagun), Chait (Chait),

Different festivals are celebrated in different months. Nepali number (in composition to English) are

१(1), २(2), ३(3), ४(4), ५(5), ६(6), ७(7), ८(8), ९(9), १०(10).

Festivals : The main festivals of the Nepalis are Tiz, Dosoi, Tihar, Maghe Sankranti, Asharko Pandhra.

Tiz is performed in the month of Vadau (Vada). In this festival the married sisters of the Nepali families are invited to their paternal houses and they get warm reception there by their father, brothers. The system is also known as "Darkhane". Haritalik Brata is also performed by the unmarried sisters on the 3rd day of Vadau Sankranti to get a husband. "Chouthi Haneki" is also another type of funny games played by the Nepalis.

Dosoi or worship of goddess is another festival of the Nepalis. This is celebrated in the month of Ahin. Animal sacrifice is another important factor of this festival. Durga is the main goddess to be worshipped by the Nepalis. Another goddess like Swaraswati is also worshipped by the Nepalis in "Sri Panchami". Nepalis also worshipped Lord Bishnu (creator) in Kartik purnima.

Tihar is another famous festival of the Nepalis. In this festival goddess "Kali" is worshipped and is celebrated in the month of kartik. Animals like Cow, Dog, Crow etc. are also worshipped in the same month. These are known as Gai Tihar, Kukur, Tihar, Kauri Tihar etc. In the second day of the festival, brothers are worshipped by their sisters, by putting Bhai Tika on his forehead and they pray to God for the welfare of their brothers.

"Maghe Sankranti" is celebrated in the month of Magh and it is compared with the Magh Bihu of Assam. In this festival woman makes different types of food and cake.

The system of "Raksha Bandhan" is also prevalent among the Nepalis. Some other important festivals of the Nepalis are Naga Panchami, Asharko Pandhra, Kuchi Anthi, Sravani Purnima, Kul Puja, Naula Puja etc.

In "Maha Sivaratri Puja", Lord Shiva is worshipped. The Nepali women perform "Swasthani Brata" for the welfare of their husband.

"Solla Sradha" is another type of ritual of the Nepalis, performed for the "dead person".

Culture : The Nepalis celebrate various cultural programmes. Some of the Nepali folk songs are Sangini, Malsini, Juwari, Damphu, Voilee, Maruni, Jhaore, Tilok, Deuchi, Tiz, Ashare, Churke, Dai, Mongshire, Roteuli, Khado, Gothale, Jhati etc. seen in the Nepali society.

‘ৰামায়ণ’ৰ প্ৰভাৱেৰে সমৃদ্ধ দৰঙৰ পৰিৱেশ্য কলা চেও-চাপৰি নাম

ড° বামচন্দ্ৰ ডেকা

ভাৰতীয় সভ্যতা আৰু সংস্কৃতিত ৰামায়ণ মহাকাব্যৰ প্ৰভাৱ অপৰিসীম। সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে বোধহয় এনে এজন ভাৰতীয় লোক নাই যি অলপ হলেও ৰামায়ণৰ কথা নাজানে। ৰামায়ণৰ এই সৰ্বব্যাপ্ত প্ৰভাৱে ভাৰতীয় সভ্যতা সংস্কৃতিৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰি গঢ়ি তুলিছে। ভাৰতীয় জাতীয়তা অনৈক্যৰ মাজত ঐক্যৰ এক মহান আৰ্হি। এই ঐক্যৰ বন্ধন গাঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱ বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য, কিয়নো জাতি-বৰ্ণ-গোষ্ঠী নিৰ্বিশেষে সকলো ভাষাভাষী ভাৰতীয় মানুহৰ ৰামায়ণৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ ৰামচন্দ্ৰৰ প্ৰতি আছে অপৰিসীম শ্ৰদ্ধা। তেওঁলোকে সীতা মাতৃৰ দুখত যিদৰে চকুলো টোকে, তেনেদৰে দুখ-শোকৰ সময়ত ৰামায়ণ পাঠ কৰি সাত্বনা লাভ কৰে; উৎসৱ পাৰ্বণত ৰামায়ণৰ পদ কীৰ্ত্তন কৰি পৰমানন্দত নিমগ্ন হয়। ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱতেই সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষ জুৰি গঢ়ি উঠিছে অনেক মঠ-মন্দিৰ। যি সমূহ মঠ-মন্দিৰ কেৱল ধৰ্ম-চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ হৈ নাথাকি ভাৰতীয় ভাস্কৰ্য, স্থাপত্য আৰু চিত্ৰকলা চৰ্চাৰো কেন্দ্ৰ হৈ পৰিছে। তদুপৰি ভাৰতীয় সাহিত্য ক্ষেত্ৰতো ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱ অপৰিসীম।

অসমীয়া সমাজ সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে বিস্তৃত অধ্যয়ন-গৱেষণা আদি হোৱা নাই যদিও বৃহৎ ভাৰতীয় জাতীয়তাৰ অঙ্গ স্বৰূপ অসমীয়া সাহিত্যৰ ভেটিও প্ৰতিষ্ঠাপিত হৈছে মাধৱ কন্দলিকৃত সপ্তকাণ্ড ৰামায়ণৰ জৰিয়তে। কেৱল সাহিত্য ক্ষেত্ৰতেই নহয় অসমৰ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰতো ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱ অপৰিসীম।

অসমৰ প্ৰায়বোৰ পৰিৱেশ্য কলাৰ শিল্পী সকলে ৰামায়ণৰ পদ পৰিৱেশন কৰে। দৰং জিলাৰ ছিপাঝাৰ অঞ্চল অতীতৰে পৰা সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত উন্নত ঠাই হিচাপে পৰিচিত। এই অঞ্চলত প্ৰায় পাচশ বছৰ ধৰি পৰম্পৰাগতভাৱে প্ৰচলিত হৈ আহিছে ‘চেও-চাপৰিনাম’ নামৰ এক লোক-পৰিৱেশ্য কলা। এই চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পীসকলে ৰামায়ণৰ পদ বাদ্য আৰু নৃত্যৰ মাজেৰে পৰিৱেশন কৰে। শুভ্ৰ বস্ত্ৰ পৰিধান কৰি কপালত বগা স্পন্দনৰ ফোঁটি লৈ পৰম শ্ৰদ্ধা সহকাৰে চাপৰি বজাই বজাই নানা চেওৰ মাজেৰে এই নামৰ শিল্পী সকলে যেতিয়া ৰামায়ণৰ পদ পৰিৱেশন কৰে তেতিয়া- “ যেতিয়ালৈকে পৃথিবীত নদ-নদীসমূহ থাকিব তেতিয়ালৈকে ৰামায়ণী কথা লোকসমাজত প্ৰচাৰিত হৈ থাকিব।” ৰামায়ণ মহা কাব্য সম্পৰ্কত ব্ৰহ্মাদেৱে কৰা সেই ভবিষ্যতবাণী মূৰ্ত হৈ উঠে। নাগাৰা আৰু ভোৰতালৰ

সুমধুৰ বাদ্যধ্বনিৰ লগে লগে বিভিন্ন তালত চাপৰি বজাই নানা চেও ধৰি পৰিবেশন কৰাৰ বাবে এই বিধ পৰিবেশ্য কলাৰ নাম-চেও-চাপৰি নাম।

চেও-চাপৰি নামৰ প্ৰাচীনত্ব:

'চেও-চাপৰি নাম' দৰঙৰ এবিধ প্ৰাচীন পৰিবেশ্য কলা। এইবিধ কলাৰ প্ৰচলন দৰঙত কেতিয়াৰ পৰা আছিল সেই সম্পৰ্কত তথ্য বিচাৰিলে দেখা যায় যে, দৰঙৰ এই বিধ জনপ্ৰিয় পৰিবেশ্য কলাৰ যথোচিত অধ্যয়ন আৰু গৱেষণা বৰ্তমানেও হোৱা নাই। 'দৰঙী কলা কৃষ্টি উন্নয়ন সংঘ'ৰ পৃষ্ঠপোষকতাত সময়ৰ সোঁতত হেৰাই যাব ধৰা এইবিধ পৰিবেশ্য কলা পুনৰ উজ্জীৱীত হৈ উঠে যদিও চেও-চাপৰি নাম সম্পৰ্কীয় বিদ্যায়তনিক অধ্যয়ন হোৱা নাই বুলি কব পাৰি। বৰ্তমান দৰঙ জিলা হিচাপে পৰিচিত এই ডুমুৰিখণ্ড মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰত্যক্ষ সাংস্কৃতিক প্ৰভাৱৰ পৰা মুক্ত আছিল। মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ আজ্ঞাবাহী লোচাকণীয়া গোবিন্দ আতৈয়ে দৰঙৰ দিপীলাৰ ওচৰত ১৫৬৮ খৃষ্টাব্দত খটৰা সত্ৰ স্থাপন কৰে। যদিও মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মৰ আৰ্হিৰে এই সত্ৰ স্থাপন কৰা হয় স্থানীয় লোকসকলৰ ধৰ্মীয় আবেগ অনুভূতিক নিয়ন্ত্ৰণত ৰাখিবৰ বাবে গোবিন্দ আতৈয়ে বৰপেটাৰ পৰা বাম, লক্ষ্মণ, সীতা, হনুমান আৰু লৱকুশৰ মূৰ্তি আনি জীৱন্ত ভগৱান হিচাপে খটৰা সত্ৰৰ মানিকূটত স্থাপন কৰে। 'গোবিন্দ চাৰিত উল্লেখ কৰা অনুসৰি এই মূৰ্তি কেইটা বামলীলা ভাঙনা দেখুৱাবলৈ অযোধ্যাৰ পৰা বৰপেটালৈ অনা হৈছিল। বৰ্তমান খটৰা সত্ৰৰ মানিকূটত এই মূৰ্তি কেইটাকেই স্থাপন কৰা আছে। এই কথাই খটৰা সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ আগৰ পৰাই যে এই অঞ্চলৰ জনসাধাৰণৰ মাজত এক ৰামায়ণী প্ৰভাৱ আছিল সেই কথাকেই সূচায়।

পিছলৈ খটৰা সত্ৰ দৰং অঞ্চলৰ এক সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰত পৰিণত হৈছিল। এই সত্ৰৰ পৰাই দৰঙৰ খুলীয়া গাউৰীয়া, দধিমথন, বোকা ভাঙনা, ফাকুৱা, পাচেতি, থিয়ানাম, বৰনাম, চেও-চাপৰি নাম আদি কৃষ্টিৰ চৰ্চা আৰু প্ৰচাৰ হ'বলৈ ধৰে। সেই অনুসৰি ষষ্ঠদশ শতিকাৰ অন্তিম দশকৰ পৰা চেও-চাপৰি নামৰ এক ধাৰাবাহিক প্ৰচলন আছিল বুলি কোৱা হয়। কিন্তু তাৰো কিছু আগৰ পৰাই চেও-চাপৰি নাম যে দৰং অঞ্চলত প্ৰচলিত আছিল সেই কথা অনুমান কৰিব পাৰি। কিয়নো মহাপুৰুষীয়া বৈষ্ণৱ ধৰ্মত বিগ্ৰহৰ স্থান নোহোৱা সত্ত্বেও লোচাকণীয়া গোবিন্দ আতৈয়ে স্থানীয় খট (অসুৰ) স্বভাৱৰ লোকসকলক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ বাবে মাধৱ দেৱৰ সম্ৰতি সাপেক্ষে ৰাম-লক্ষ্মণ-সীতাৰ বিগ্ৰহ আনি খটৰা সত্ৰৰ মূল মৰ্ণিকূটত স্থাপন কৰিছিল। অৰ্থাৎ ৰাম-লক্ষ্মণ-সীতা আদি ৰামায়ণৰ মূল চৰিত্ৰ সমূহৰ প্ৰতি এই অঞ্চলৰ জনসাধাৰণৰ শ্ৰদ্ধাভক্তি আগৰে পৰাই আছিল। এই কথাই দৰঙৰ লোক সমাজত খটৰা সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ পূৰ্বৰ পৰাই যে ৰামায়ণৰ পদৰ প্ৰচলন আছিল সেই কথাৰ সন্দেশ দিয়ে। ৰামায়ণৰ পদ গোৱা 'চেও-চাপৰি নামৰ প্ৰচলনো খটৰা সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ আগৰে পৰাই দৰঙত প্ৰচলিত আছিল বুলি সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব পাৰি।

[40]

স্বাধীনোত্তৰ কালত অনাতাঁৰ মাধ্যমৰ প্ৰসাৰ আৰু উদ্যোগীকৰণৰ ফলত লোকশিল্পীসকল দাবিদৰ গ্ৰাসত পৰিল। এই সময়তেই অসমৰ বহু আপুৰুগীয়া লোকপৰিবেশ্য কলাৰো ধাৰাবাহিকতা ব্যাহত হয়। প্ৰায় পঞ্চদশ শতিকাৰ শেষ ভাগৰ পৰা ধাৰাবাহিকভাৱে প্ৰচলিত দৰঙৰ চেও-চাপৰি নামৰ ক্ষেত্ৰতো সেয়ে হয়। তথাপি দুই একোগৰাকী প্ৰতিভাৱান শিল্পীয়ে এই পৰিবেশ্য কলাবিধ জীয়াই ৰাখে। চেও-চাপৰি নামৰ এই সকল ওজাশিল্পীৰ ভিতৰত ছিপাঝাৰৰ ভূজাবাবী গাওঁ নিবাসী প্ৰয়াত বাপাবাম বৰুৱা বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। তেওঁৰ পৰাই উক্ত গাঁৱৰেই শ্ৰী নীল কান্ত বৰুৱাই এইবিধ কলাৰ শিক্ষা আহৰণ কৰি বৰ্তমানো চেও-চাপৰি নাম গাই আছে। বৰ্তমান এই গৰাকী শিল্পীৰ বয়স প্ৰায় চাৰিকুৰি বছৰ। ভূজাবাবীৰ নীলাকান্ত বৰুৱাৰ দলৰ উপৰিও দৰঙৰ সন্তৰ, ঢোকাপাৰা, খটৰা আৰু জলজালী গাঁৱত একোটাকৈ চেও-চাপৰি নামৰ দল থকা বুলি জনা গৈছে। তদুপৰি নীলাকান্ত বৰুৱাৰ পৰা দুই এটা শিল্পী দলে চেও-চাপৰি নামৰ প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰিছে।

চেও-চাপৰি নাম সদৃশ বিভিন্ন পৰিবেশ্য কলা :

সমগ্ৰ ভাৰত বৰ্ষতেই ৰামায়ণ মহাভাৰতৰ পদ আবৃত্তিৰ পৰম্পৰা অতি প্ৰাচীন। পৰৱৰ্তী কালত এই আবৃত্তি পৰম্পৰাৰ লগত লোক অভিনয়ৰ সমল যুক্ত হৈ লোক পৰিবেশ্য কলা সমূহৰ সৃষ্টি হ'ল। ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱযুক্ত তেনে লোক পৰিবেশ্য কলা সমূহৰ ভিতৰত ৰামলীলা, ৰামায়ণ গান, কুশান গান, ৰায়মন ওজাপালি আদি বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

এই পৰিবেশ্য কলা সমূহৰ ভিতৰত 'ৰামলীলা' হিন্দীভাষী প্ৰদেশকেইখনত বিশেষভাৱে প্ৰচলিত। বিহাৰ, উত্তৰপ্ৰদেশ, মধ্য প্ৰদেশ, পঞ্জাব, হাৰিয়ানা, ৰাজস্থান আদি প্ৰদেশত 'ৰামলীলা' লোকসমাজত বহুলভাৱে সমাদৃত। আনকি পশ্চিম বংগ আৰু অসমতো বৰ্তমান ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱযুক্ত এইবিধ লোক পৰিবেশ্য কলাৰ প্ৰচলন আন এবিধ চেও-চাপৰি নামৰ লগত সাদৃশ্য থকা ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱযুক্ত পৰিবেশ্য কলা। সোঁহাতেৰে মঞ্জীৰা বজায় বাওহাতে চোঁৱৰ ঘূৰাই নাচি নাচি ৰামায়ণৰ পদগোৱা ৰামায়ণ গানৰ শিল্পীদলৰ প্ৰত্যেক ব্যাসৰ ওজাপালিৰ ওজাই পিছৰ দৰে নেপূৰ পৰিধান কৰে। অসমত প্ৰচলিত এনে অনুষ্ঠানৰ ভিতৰত কুশান গান আৰু ৰায়মণ ওজাপালি বিশেষ ভাৱে উল্লেখনীয়। 'কুশান গান' অসমৰ পশ্চিম প্ৰান্তৰ জিলাকেইখনৰ এবিধ জনপ্ৰিয় লোকপৰিবেশ্য কলা। বাল্মীকিৰ আশ্ৰমত লালিত পালিত ৰামচন্দ্ৰৰ দুই পুত্ৰ কুশ আৰু লৰই অযোধ্যাৰ ৰাজ সভাত ৰামচন্দ্ৰৰ আগত ৰামায়ণৰ পদ বা গান আবৃত্তি কৰিছিল। সেই পৰম্পৰা অনুসৰি ৰামায়ণৰ পদগোৱা এই বিধ লোক পৰিবেশ্য কলাক কুশান গান বোলা হয়। ৰামায়ণৰ পদগোৱা অসমৰ অন্য এবিধ পৰিবেশ্য কলা 'ৰায়মণ ওজা' অবিভক্ত কামৰূপ জিলাত বিশেষ ভাৱে সমাদৃত। এই বিধ ওজাৰ লগত দৰঙৰ ব্যাসৰ ওজাৰ সাদৃশ্য মন কৰিব লগীয়া। উল্লেখনীয় যে, আলোচ্য ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱযুক্ত এই সমূহ লোক পৰিবেশ্য কলাৰ

[41]

লগত চেও-চাপৰি নামৰ অনেক সাদৃশ্য থাকিলেও বহুক্ষেত্ৰত চেও-চাপৰি নামৰ কিছুমান সুকীয়া বৈশিষ্ট্যও দৃষ্টিগোচৰ হয়।

চেও-চাপৰি নামৰ পৰিবেশন বীতিঃ

সকলো পৰিবেশ্য কলাৰ লগত লোকসমাজৰ এক নিবিড় সম্পৰ্ক থাকে। লোকসমাজৰ সমৰ্থনপ্ৰাপ্ত নহলে কোনো লোক পৰিবেশ্য কলা বৰ্তি থাকিব নোৱাৰে। সাধাৰণতে কোনো উৎসৱ পাৰ্বৰ্ণৰ গোন্ধৰ নিশা (অধিবাসৰ নিশা) চেও-চাপৰি নাম অনুষ্ঠিত হৈছিল। পিছলৈ বিয়া-সভা, দেউল, পাচেতি, মথেনী আদি লোক উৎসৱত চেও-চাপৰি নাম প্ৰদৰ্শিত হৈছিল। উৎসৱ পাৰ্বৰ্ণৰ গোন্ধৰ নিশা চেও-চাপৰি নাম অনুষ্ঠিত হলে দুটাদল একেলগে আহান কৰা হৈছিল। দুয়োটা দলৰ মাজত এক প্ৰকাৰ মুকলি প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতা স্থানীয় লোকে যুঁজৰ নাম বুলি কয়। এটি দলে নাম পৰিবেশন কৰি উঠাৰ পিছত আনটো দলে নাম পৰিবেশন কৰে। এই ক্ষেত্ৰত ৰত্নাঙ্কিত সমৰেত অগণন দৰ্শক শ্ৰোতা ৰাইজৰ সহযোগ আৰু উদ্দীপনাই এক উৎসাহজনক পৰিবেশণ সৃষ্টি কৰে।

এই নামৰ মুখ্য শিল্পীজনক ওঝা বা পাঠক বুলি কোৱা হয়। চাপৰি বজাই পদগোৱাসকলক 'পালি' আৰু নাগাৰা বজোৱা শিল্পীজনক 'নাগৰু' বুলি জনা যায়। পালিসকলৰ চাৰিগৰাকীমানে ভোবতাল বজায়। তেওঁলোকক তালুৱৈ বুলি কোৱা হয়। নাম পৰিবেশনৰ সময়ত ওঝা বা পাঠকে লগাই দিয়া পদ পালিসকলে একে সুৰত সমূহীয়াভাৱে আবৃত্তি কৰে। প্ৰতিগৰাকী পালিয়ে এই চেও-চাপৰি নাম পৰিবেশনৰ সময়ত ছন্দায়িত গতিৰে নিজৰ দেহত এক নৃত্যভংগীৰ লহৰ তোলে। লগে লগে চাৰিগৰাকী বা ছাৰাকী আৰু কেতিয়াবা আঠগৰাকী পালিয়ে বহি থকাৰ পৰা ক্ৰমে নৃত্যভংগীৰে থিয়হৈ নানা ছেও প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। তাল, নাগাৰা আৰু চাপৰিৰ সুসংহত বাদ্যধ্বনিৰ মাজেৰে 'সবকি নাচন' খেদানাচন 'খুটিনাচন' আদি প্ৰদৰ্শন কৰে।

সবকি নাচনত শিল্পীসকলে পৰস্পৰৰ বাহুৰ তলেদি বা কেতিয়াবা দুগৰাকী শিল্পীৰ কাঁহেৰে ছন্দায়িত গতিৰে পাৰ হৈ গৈ এক শৃঙ্খল প্ৰস্তুত কৰে। দেখাত বৃহৎ আকাৰৰ এটি প্ৰস্ফুটিত পদুম ফুল একে ঠাইতে ঘূৰি থকা যেন দেখি। তেনেদৰে খেদানাচন আৰু খুটি নাচনৰ মাজেৰেও অন্যান্য গতিশীল আৰ্হি চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পীসকলে প্ৰদৰ্শন কৰে। আকৌ কেতিয়াবা এই নৃত্যভংগীৰ সময়ত পালিসকলে দুই হাতেৰে তাল ঘূৰাই ঘূৰাই চেও বা চং দেখুৱায়। এই পৰিবেশ্য কলাৰ প্ৰতিগৰাকী শিল্পীয়েই চাপাৰিৰ মাজেৰে বাদ্যযন্ত্ৰ সংগত কৰাব দৰে তাল বন্ধা কৰে। অৰ্থাৎ নাম পৰিবেশনৰ সময়ত পালি শিল্পীসকলৰ চাপৰিবোৰে বিশেষ ভূমিকা থাকে। চাপৰিৰ মাজেৰেও এই শিল্পী সকলে চেও প্ৰদৰ্শন কৰে। দুয়োটা বৈশিষ্ট্য এই বিধ পৰিবেশ্য কলাত বিশেষভাৱে পৰিস্ফুট হয় কাৰণেই এই বিধ কলা লোক সমাজত চেও-চাপৰি নাম হিচাপে সমাদৃত হ'ল।

চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পীসকলে পৰিবেশন কৰা গীতপদত আৰোহন, গুৰুবন্দনা, দিহা, পদ বা গীত আৰু সামৰণি -এই পঞ্চ অংগ বিশিষ্ট সংগীত শৈলীৰ প্ৰভাৱ লক্ষ্য কৰিব পাৰি।

চেও-চাপৰি নামৰ পদ বা গীত :

চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পীসকলে পূৰ্বতে ৰামায়ণ মহাকাব্যৰ পদ আবৃত্তি কৰিছিল। কালক্ৰমত ৰামায়ণৰ পদৰ উপৰিও কীৰ্ত্তন-ঘোষা, নাম-ঘোষা আৰু দশমৰ পদ গোৱাৰ পৰম্পৰা চেও-চাপৰি নামত অন্তৰ্ভুক্ত হয়।

তাল নাগাৰাৰ বাদ্যধ্বনিৰ লগত পালিসকলে চাপৰি সংগত কৰি চেও-চাপৰি নামৰ আৰোহণ পৰ্ব দেওবাদীৰে পাতনি কৰি নাম আৰম্ভ কৰে।

দ্বিতীয় পৰ্ব হ'ল বন্দনা। সকলো বোৰ লোক পৰিবেশ্য কলাত গুৰু বন্দনাৰ পৰম্পৰা এক মুখ্য অংগ। চেও-চাপৰি নামত পূৰ্বৰে পৰা গুৰু বন্দনাত ৰামচন্দ্ৰৰ বন্দনা কৰা হৈছিল। যথা -

অ' ৰাম বোল - হয় হয় কোন গুণে,

অ' হয় হয় কোন গুণে

ৰাঘৱৰ ভজিম চৰণে।।

প্ৰথমে বন্দিবো ৰাম মুক্তিপ্ৰদ যাব নাম
প্ৰভুৰাম কমল লোচন।

অযোধ্যাৰ পাতি ৰাম তনু দুৰ্বাদল শ্যাম
প্ৰণাম কৰো কৌশল্যা নন্দন।।

প্ৰণমোহে শ্ৰীৰাম মন্ত্ৰীয়াৰ জাম্বৱান
মিত্ৰ যাব গুহক চণ্ডাল।

বিপু যাব দশানন সৰে শ্ৰদ্ধ পৰায়ণ
কীৰ্ত্তি যাব সাগৰ বন্দন।।

দিবা বাত্ৰি নিশাচৰে সৰে যাক নিৰন্তৰে
পক্ষীবাজ যাহাৰ বাহন।

লক্ষ্মী যাব সুবৰ্ণিতা সীতা যাব বিবাহিতা
ভাতৃ যাব অনুজ লক্ষ্মণ।।

হাৰিতে ভূমিৰ ভাৰ ধৰণীত অৰতাৰ
হেৰ দেখ ৰঘুৰ নন্দন।

সূৰ্য্যবংশে উতপন ভুবন মোহিতে মন
ধন্য পুৰী অযোধ্য ভুবন।।

কৰ্ণৰ সমান দাতা প্ৰজাৰ পালনে হিতা

বাম বৰ গুণৰ সাগৰ ।।
সমস্ত তুমিৰ ভাৰ খণ্ডাইবাক বাবদ্বাৰ
ৰামৰূপে তৈলা অৱতাৰ ।।
হস্তে ধনুৰ্বান ধৰি শৰুপলাই লৱৰি
অনুগত জানা দয়াময় ।
শ্ৰীৰামৰ চৰণ মনে কৰি সোমৰণ
বিপ্ৰক জনকীনাথে গায় ।।

চেও-চাপৰি নামত পৰৱৰ্তী কালত বাম বন্দনাৰ লগতে শিৱবন্দনাও যুক্ত হয় ।
লৌকিক দেৱতা হিচাপে জনজাতীয় সমাজত শিৱৰ প্ৰভাৱ অপৰিসীম । দৰঙৰ সকলোৱে
লোক পৰিৱেশ্য কলাত এক জনজাতীয় প্ৰভাৱ লক্ষ্য কৰিব পাৰি । এই প্ৰভাৱ চেও-চাপৰি
নামতো যে পৰিছিল তাৰ এক প্ৰকৃষ্ট নিদৰ্শন হ'ল এই শিৱ বন্দনা ।

গুৰুবন্দনাৰ পিছত দিহা আৰু পদ আৰম্ভ কৰা হয় । দিহা পাঠকে লগাই দিয়াৰ
পিছত পালিসকলে সমস্বৰে তাক একে সুৰত আবৃত্তি কৰে । ইয়াৰ পিছত পাঠকে পদ সমূহ
আবৃত্তি কৰে আৰু পালিসকলে প্ৰতিটো পদৰ পিছত দিহা আবৃত্তি কৰে । যথা -

দিহাঃ অজবজাৰ পুত্ৰ মই নাম দশৰথ ।
তোমাৰ পুত্ৰ সিন্ধুমণিক কৰিলো বধ ।
পদঃ হস্তিয়ে পানীখোৱা শৱদ শুনিলো ।
তোমাৰ পুত্ৰ বুলি তাক নজানিলো ।।
আহে দশৰথ পাপী কৰিলি অকৰ্ম ।
মোহোৰ পুত্ৰ মাৰি তই দেখুৱালি মৰ্ম ।
সূৰ্য্যবংশী ৰাজীহে মোৰ পুত্ৰক বধিলি ।
মোৰ অভিশাপে পুত্ৰশোকে প্ৰাণক তেজিবি ।।

আকৌ-

দিহাঃ যদুমণি যাদৱ যাদৱ যদৱানন্দ হৰি ।
পদঃ

লংকাত পশিলা সাগৰত বান্ধি সেতু ।
বাৰণ বধিলা সীতা হৰণৰ হেতু ।।
বধিলা বণত আনো ৰাক্ষস অনেক ।
ভক্ত বিভীষণক কৰিলা অভিষেক ।।
অগ্নিত পৰীক্ষা আনি কৰিলা সীতাক ।
ব্ৰহ্মাদেৱে স্ততিবাণী বুলিলা তোমাক ।।

সম্বৰীলা সীতা দশৰথৰ বচনে ।
অযোধ্যাক আনিলা সভাৰ্য্যা বংগমনে ।।

এই দৰে দিহা আৰু পদাংশৰ শেষত সামৰণি পৰ্ব আৰম্ভ হয় । সামৰণি পৰ্বক
অপৰাধ ভঞ্জন বুলি কোৱা হয় । দৰঙৰ ছিপাৰাৰ অঞ্চলত ইয়াক 'ধৰানায়' বুলি কয় ।
অৰ্থাৎ সামৰণি নাম । চেও-চাপৰি নামৰ এটি ধৰানাম এনে ধৰণৰ-

দিহাঃ লৈয়াহে লৈয়াহে শ্ৰীৰামৰ নাম খিনি লৈয়াহে
লৈয়াহে লৈয়াহে শ্ৰীৰামৰ নামখিনি লৈয়া হে
পদঃ অ' শ্ৰীৰামৰ নামখিনি অময়া মাধুৰী
আজুৰি চিষ্টিম চুলিহে ।

ইয়াৰ উপৰি যুঁজৰ বান্ধেনী চেও-চাপৰি নামৰ অতি আকৰ্ষণীয় লৌকিক পৰ্ব ।
ৰভা বান্ধেনী, নামুৰৈ বান্ধেনী, নাগাৰা বান্ধেনী, ৰাগ ৰাগিনী মালিতা বান্ধেনী আদি এই
লৌকিক পৰ্বৰ অন্যতম অংগ । যুঁজৰ নামত এজোৰা নামৰ দলে আনজোৰাক লক্ষ্যকৰি
বান্ধেনী নিষ্ক্ৰমণ কৰে এনে দৰে-

নামুৰৈ বান্ধেনী

উপজিলা নামুৰৈ কোন ঘৰত কোন চালে ।
কিমান বয়সত নামুৰৈই নাম শিখি ললে ।।
পিতৃমাতৃ শিশুহে আছিল যেতিয়া ।
কাহাৰ গৰ্ভত তুমি আছিলি তেতিয়া ।।
কব পাৰা যদি ভাই ইয়াতেই কৌ ।
কব নোৱাৰা যদি খলাৰ পৰা বাহিৰ হৌ ।।

আনজোৰা নামৰ দলে নাম পৰিৱেশনৰ মাজত প্ৰথম দলে দিয়া যুঁজৰ বান্ধেনীৰ
প্ৰত্যুত্তৰ দিয়ে এনেদৰে

নামুৰৈ মেলেনী

উপজিলা নামুৰৈ মাৰ ঘৰত দক্ষিণ চালে ।
বাৰবছৰ বয়সত নামুৰৈ নাম শিখি ললে ।।
পিতৃ মাতৃ দুয়ো যেনে আছিলি ছৰাল ।
আছিলো পিতৃৰ তেজে মই সেই কাল ।।
যুদ্ধৰ লগত যেন ব্যাপি থাকো ঘটে ।।
তিলৰ লগত তেলিও সেই মতে ।।
ভৌলেক যৌৱন মোৰ পিতৃ যি কালত ।
বিহাৰিলা মাতৃক পাছে হৈয়া একমত ।।

যুদ্ধৰ যেন কাল যত থৈলেক ভৰাই ।
সেইহাতে মাতৃৰ গভতে লৈলোহো ঠাই ॥

এই বাঞ্ছনীয় আৰু মেলনীয় সমূহৰ মাজেৰে 'কথকতা' অনুষ্ঠান সম্পন্ন হয় । ইয়াত ওঝা বা পাঠক গৰাকী কথক আৰু পালিসকল ধাৰক । পাৰিবেশ্য কলাশৈলী হিচাপে চেও-চাপৰি নামত অভিনয়ৰ সমালোচনাত দুটিগোচৰ হয় । তদুপৰি নাম পৰিবেশন কৰি থকাৰ মাজতে পাঠকে আৰু কেতিয়াবা পালিয়ে নাটকীয় সংলাপ প্ৰক্ষেপ কৰে । এনে শৈলীয়ে দৰ্শক-শ্ৰোতাৰ অভিনয় দৰ্শনৰ তৃপ্তি প্ৰদান কৰে ।

চেও-চাপৰি নামৰ বাদ্য যন্ত্ৰ :

চেও-চাপৰি নামৰ মুখ্য ভাৱে নাগাৰা আৰু ভোৰতাল বাদ্যযন্ত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয় । পূৰ্বতে বৃহৎ আকাৰৰ নাগাৰা চেও-চাপৰি নামত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল । বৰ্তমান আকাৰত কিছু সৰু নাগাৰা চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পীসকলে ব্যৱহাৰ কৰে । অন্ধডিম্বাকৃতিৰ মাটিৰে নিৰ্মিত খোলা জন্তৰ শুকান চালেৰে আবৃত কৰি নাগাৰা প্ৰস্তুত কৰা হয় । এই খোলা মাটিৰ সলনি কাঠ আৰু পিতলৰো নিৰ্মাণ কৰা হয় । নাট্য শাস্ত্ৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি এই বিধ বাদ্য অৱনদ্ধ বাদ্য যন্ত্ৰৰ শ্ৰেণীত ধৰিব পাৰি । এই নাগাৰাৰ লগত এটি সৰু নাগাৰাও ব্যৱহাৰ কৰা হয় । সেইটোৰ নাম কুলকুলি । তাল বন্ধৰ বাবে নাগৰুৱে বাঁও হাতেৰে সৰু মাৰিৰে কুলকুলিটো বজায় । ডাঙৰ নাগাৰাটো বজাবলৈ অলপ শকত মাৰি ব্যৱহাৰ কৰা হয় ।

ভোৰতাল চেও-চাপৰি নামত ব্যৱহাৰ কৰা আন বিধ বাদ্য যন্ত্ৰ । কাঁহ ধাতুৰে নিৰ্মিত এই বিধ বাদ্য যন্ত্ৰক নাট্য শাস্ত্ৰত 'ঘন' শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে । এইবিধ তাল অসমৰ প্ৰায় সকলো প্ৰকাৰ পৰিবেশ্য কলাত বহুলভাৱে ব্যৱহৃত হয় ।

চেও-চাপৰি চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পী সকলৰ আভৰণ :

ভাৰতৰ নাট্য শাস্ত্ৰত পুৰুষ শিল্পীৰ বেশভূষাক শুদ্ধ, বিচিত্ৰ আৰু খালিন এই তিনি শ্ৰেণীত ভাগ কৰিছে । সেই অনুসৰি চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পী সকলে ব্যৱহাৰ কৰা আভৰণক শুদ্ধ আভৰণ বুলি কব পাৰি । এই নামৰ শিল্পী সকলে শুভ্ৰ বস্ত্ৰ পৰিধান কৰে । পাঠক আৰু পালি সকলৰ অধঃ আৰু উৰ্ধ্ব দুয়োবিধ আভৰণেই গুৰু বস্ত্ৰৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হয় । পূৰ্বতে পাঠক গৰাকীয়ে ধুতী আৰু চাপকণ চোলা পৰিধান কৰিছিল । আজি কালি পাঠক আৰু পালি আটোয়ে বগাৰঙৰ চোলা আৰু ধুতী পিন্ধাৰ লগতে বগা চাদৰেৰে মূৰত পাণ্ডৰি মাৰে । সমুখ ফালে কেই আঙুলিমান চাদৰখনৰ আগটো ফুলি থকাকৈ কৌশলেৰে মাৰা পাণ্ডৰিটোক 'মৈৰাছালি' পাণ্ডৰি বুলি কোৱা হয় । ওজা বা পাঠক প্ৰমুখ্যে চেও-চাপৰি নামৰ শিল্পীদলৰ তালুৰৈ নাগৰু আৰু পালিসকলে বগা চন্দনৰ তিলক ধাৰণ কৰে । এই তিলক ভক্তিভাৱৰ পৰিচায়ক ।

চেও-চাপৰি নাম দৰঙৰ এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ লোক পৰিবেশ্য কলা । লোক পৰিবেশ্য কলাৰ সকলো উপাদানেৰে সমৃদ্ধ এইবিধ কলাৰ শিল্পী দল দৰঙত মাত্ৰ পাচ-ছয়টা মানহে বৰ্ত্তি আছে । তাৰে ভিতৰত ছিপাঝাৰ তুজাবাৰীৰ শ্ৰী নীলকান্ত বৰুৱাৰ দলটিয়ে এক মাত্ৰ পূৰ্ণপৰ্যায়ৰ শিল্পী দল । ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱ পুষ্ট এনে এবিধ আপুৰুগীয়া পৰিবেশ্য কলাৰ চৰ্চা আৰু প্ৰচাৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত কলামোদী শিক্ষিত লোকৰ সহযোগ আৰু চৰকাৰী পৃষ্ঠপোষকতাৰ বিশেষ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে ।

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী

- ১) ড° নবীন চন্দ্ৰ শৰ্মা, অসমৰ পৰিবেশ্য কলা ওজাপালি, বাণীপ্ৰকাশ ১৯৯৬ ।
- ২) কুশেশ্বৰ বৈশ্য সম্পাদিত, খটবাসত্ৰৰ মুখপত্ৰ, ১ম প্ৰকাশ, ২০০২
- ৩) কমলা কান্ত ডেকা সম্পাদিত, স্মৃতিগ্ৰন্থ, সোণালীজয়ন্তী মহোৎসৱ, খটবাসত্ৰ কৃষ্টি সংঘ, ২০০৩ ।
- ৪) অক্ষয় কুমাৰ নাথ সম্পাদিত, দৰঙৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ ৰূপ ৰেখা, ছিপাঝাৰ সাহিত্য সভা, ১৯৯৭ ।
- ৫) ড° ৰামচন্দ্ৰ ডেকা সম্পাদিত, দৰঙী কলা কৃষ্টি প্ৰবাহ, দৰঙীকলা কৃষ্টি উন্নয়ন সংঘ, ২০০১ ।
- ৬) নৰেশ্বৰ শৰ্মা বৰুৱা, গীতমালচী বন্দনা, ১৯৭৫ ।
- ৭) ৰজনী কান্ত বৰুৱা, দৰঙী কলা কৃষ্টিৰ চমুকথা, ১৯৮১ ।
- ৮) ডা. অমৰেন্দ্ৰ নাৰায়ণ দেৱ সম্পাদিত-দৰঙৰ লোক সংস্কৃতি সমীক্ষা, দৰঙীকলা সাহিত্য সভা, ২০০১ ।
- ৯) শশীধৰ নাথ, সম্পাদক, দৰঙী কলাকৃষ্টি, ১৯৭৮ ।

তথ্য সংবাদ দাতা

- ১) নীলকান্ত বৰুৱা, চেও-চাপৰি নামৰ পাঠকশিল্পী, তুজাবাৰী, ছিপাঝাৰ
- ২) দিলীপ কুমাৰ বৰুৱা, চেও-চাপৰি নামৰশিল্পী, তুজাবাৰী, ছিপাঝাৰ ।
- ৩) ললিতচন্দ্ৰ নাথ ওজা, কৃতী সুকনানি ওজা, সাতঘৰীয়া, ছিপাঝাৰ ।
- ৪) শৰৎ শৰ্মা ওজা, কৃতী ব্যাস সংগীতৰ ওজা, ব্যাসপাৰা, ছিপাঝাৰ ।
- ৫) মুক্তাৰাম বৰুৱা, কৃতীসুকনানি ওজা আৰু নামৰ পাঠক, ৰইনাকুছি, পাথৰিঘাট ।

‘আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ উন্মেষ’

প্ৰসন্ন কুমাৰ নাথ
অসমীয়া বিভাগ

অসমীয়া কবিতাৰ ইতিহাসত বিংশ শতিকাৰ চল্লিশৰ দশকটো এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ দশক। এই দশকতেই ‘জয়ন্তী’ আলোচনীৰ পাতত অসমীয়া কবিতাই ভাব ভাষা আৰু সাজে সজ্জাই এক নতুন ৰূপত প্ৰকাশিত হ’ল। পোন প্ৰথমে এই ‘জয়ন্তী’ আলোচনী ১৯৩৮ চনৰ ২ জানুৱাৰী (১৮ পূহ, দেওবাৰ, ১৮৫৯ শক) তাৰিখে গুৱাহাটীৰ জয়ন্তী আৰ্ট প্ৰেছৰ পৰা বহুনাথ চৌধাৰীৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশ হয়। প্ৰথম অৱস্থাত পৰ্য্যেকীয়া আছিল যদিও পঞ্চম বছৰৰ পৰা (১৯৪২) এই আলোচনী মাহেকীয়া হয় আৰু পঞ্চম বছৰ সপ্তম সংখ্যা প্ৰকাশ হোৱাৰ পিছত (অক্টোবৰ/১৯৪২) জয়ন্তী বন্ধ হৈ যায়। চৌধাৰী সম্পাদিত জয়ন্তীত অসমীয়া সাহিত্যৰ ভাৱ-ভাষা আৰু চিন্তা দৰ্শনৰ সোঁতৰ পৰিবৰ্তনৰ ইংগিতহে পোৱা গ’ল। কিন্তু চৌধাৰী দেৱৰ পৰবৰ্তী সম্পাদকদ্বয় কমল নাৰায়ন দেৱ আৰু চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ সম্পাদনাত সোনকালেই ‘জয়ন্তী’ য়ে অসমীয়া সাহিত্য ক্ষেত্ৰলৈ এক নতুন সোঁত অৰ্থাৎ বাস্তৱবাদী ধাৰা আনিবলৈ সক্ষম হয়। এই দুগৰাকী তীক্ষ্ণধী সম্পাদকে অসমীয়া সাহিত্যলৈ আমদানি কৰা হয় নতুন চিন্তা চেতনাকেই অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰগতিশীল সাহিত্য আন্দোলন বুলি আভিহীত কৰা হৈছে। আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ উন্মেষৰ লগত এই প্ৰগতিশীল ‘জয়ন্তী’ ৰ অৱদান বিশেষ ভাৱে জড়িত হৈ আছে। ১৯৪৩ চনৰ নৱেম্বৰ সংখ্যাৰ পৰা চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্য আৰু কমল নাৰায়ন দেৱে সম্পাদনাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰা ‘জয়ন্তী’ত ভৱানন্দ দত্ত, হেম বৰুৱা, কেশৱ মহন্ত, অমূল্য বৰুৱা, নৱকান্ত বৰুৱা, বীৰেন্দ্ৰ নাথ বৰকটকী, বীৰেন্দ্ৰ কুঃ ভট্টাচাৰ্য্য, অজিত বৰুৱা আদি কবিয়ে নতুন শৈলীৰ কবিতাৰে অসমীয়া কবিতাৰ এটি নতুন ধাৰা সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

নতুন জয়ন্তীৰ (১৯৪৩ চনৰ নৱেম্বৰ সংখ্যা) প্ৰথম সংখ্যাত কলিকতাত ছাৰ্ব হিচাপে থাকোঁতে লাভ কৰা অভিজ্ঞতাৰ ভেটিত ৰচনা কৰা ভৱানন্দ দত্তৰ ‘ৰাজপথ’ নামৰ কবিতাটি ‘নচিকোত’ ছদ্মনামত প্ৰকাশ পায়। এগৰাকী তীক্ষ্ণধী সাহিত্য সমালোচক ভৱানন্দ দত্তই যুগৰ আহ্বানত অসমীয়া কবিতা কেনেকুৱা হোৱা উচিত, প্ৰগতিশীল কবিতাৰ স্বৰূপ নিৰ্ণয় আদি ভালেমান দিশত চিন্তা উদ্ৰেককাৰী প্ৰবন্ধ লিখি আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছিল। কবিতা সন্দৰ্ভত চিন্তামূলক প্ৰবন্ধ লিখাৰ উপৰিও ‘পাউদাৰ’, ‘পূৰ্বেৰণ’ শীৰ্ষক আন দুটি উৎকৃষ্ট কবিতাৰে আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ জগতখনো তেওঁ সমৃদ্ধিশালী কৰিছিল। মাৰ্ক্সীয় আদৰ্শৰ অনুগামী কবি দত্তৰ ধাৰনাত ‘পাউদাৰ’ হ’ল ধনীৰ প্ৰসাধন তথা বিলাসৰ সামগ্ৰী, যাৰ লগত পেটৰ ভোকত থকা

আৰ্ত্তজনৰ কোনো সম্পৰ্ক নাই। ‘পূৰ্বেৰণ’ কবিতাৰ জৰিয়তে কবি দত্তৰ এক প্ৰচণ্ড আশাবাদী দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰকাশিত হোৱা দেখা যায়। কবিয়ে আশা কৰে অচিৰেই পুৰ্জিবাদী সমাজ ব্যবস্থাৰ পতন ঘটিব আৰু নতুন সাম্যবাদী সমাজ প্ৰতিষ্ঠিত হব। এই সময়ৰ আন এগৰাকী বাস্তৱবাদী কবি হ’ল অমূল্য বৰুৱা। কুকুৰ, বেষ্যা, বিপ্লৱী, কয়লা, আন্ধাৰৰ হাহাকাৰ আদি কবিতাৰ জৰিয়তে অসমীয়া কবিতাত শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ স্বচ্ছ ৰূপ এটি স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ কবি অমূল্য বৰুৱা সক্ষম হৈছিল। এই দৰে ‘জয়ন্তী’ য়ে অসমীয়া কবিতাক বোমাটিকতাৰ পৰা মুক্ত কৰি বাস্তৱবাদী, প্ৰগতিশীল আদৰ্শৰে আগবঢ়াই নিবৰ-বাৰে চেষ্টা কৰিছিল।

আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ প্ৰগতিশীল কবিতাৰ ধাৰাটিৰ আৰম্ভণি কালৰ কবি হিচাবে ভৱানন্দ দত্ত, অমূল্য বৰুৱা, চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্য আদিয়ে তেওঁলোকৰ কবিতাত বিষয়বস্তু গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত পৰিপক্বতাৰ পৰিচয় দিছিল যদিও তেওঁ লোকৰ কাব্যবীৰ্য্যিত কবিতাৰ নান্দনিক সৌন্দৰ্য্য যেন অনুপস্থিত। কবিতাৰ লালিত, তথা সাৱলীলতা যেন তেওঁলোকৰ কবিতাত অনুপস্থিত, যাৰ বাবে তেওঁলোকৰ কবিতাক উৎকৃষ্ট কবিতা নহয় বুলি বহুতে কবলৈ সুবিধা পালে। কিন্তু তেওঁলোকে ফুল, তৰা, নৈ-নিজৰা, প্ৰেয়সী সপোন সুন্দৰী, ৰূপ কৌৰৱ, ব্যৰ্থতা, আদিৰ বাহিৰেও যে কবিতাৰ বিষয় হিচাপে - কুকুৰ, কয়লা, বিপ্লৱালা, বেষ্যা, চোৰ, ডাষ্টবিন, ৰাজপথ আদি হব পাৰে তাক প্ৰমান কৰি দেখুৱালে। কবি অমূল্য বৰুৱাই বেষ্যা নামৰ কবিতাত মাৰ্ক্সীয় শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ আদৰ্শক স্পষ্ট-ভাৱে এই দৰে প্ৰকাশ কৰিলে।

“—হে যান্ত্ৰিক যুগৰ যন্ত্ৰপ্ৰায় বিশ্বপ্ৰিয়া

কোনে কয় তুমি বাৰাঙ্গনা?

তুমিয়ে হৈছা ধনীক সম্প্ৰদায়ৰ বিৰুদ্ধে

বনুৱাৰ শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ

এটা সংকটপূৰ্ণ ষ্টেটেজিক পইন্ট

তুমি কুৰি শতিকাৰ নগ্ন সভ্যতাৰ

নিৰ্ভীক বীৰাঙ্গনা!” (বেষ্যা)

সমাজৰ দৃষ্টিত অস্পৃশ্য বেষ্যাৰ জীৱনক যিদৰে কবিতাৰ মাজত স্থান দিলে একেদৰে লোক চক্ষুত অপাংক্ত্যেয় ‘চোৰ’ ৰ জীৱনক লৈ ‘চোৰৰ কৈফিয়ৎ’ নামৰ কবিতা লিখিলে কবি কেশৱ মহন্তই এইদৰে—

‘মই চোৰ/আজিৰ হাৰাই মোক চুৰ কৰাইছে।

ইণ্ডিয়ান পেনেল কোডত মোৰ নাম চোৰ;

আৰ্থিক নাম ভোকাতুৰ (চোৰৰ কৈফিয়ত)

এই ধৰণৰ নব্য চিন্তাধাৰা আমদানি কৰা বাবে আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ ইতিহাসত তেওঁলোকৰ সৃষ্টিৰ মূল্য অপৰিসীম। আধুনিক অসমীয়া সকলো কবিয়েই য়ে প্ৰগতিশীল

বাস্তববাদী কবি আছিল এনে নহয় এওঁলোকৰ মাজত প্ৰগতিশীল জয়ন্তীয়ে বাট দেখুৱাই দিয়া পথেৰে আটাইবিলাক কবি আগবঢ়াও নাছিল। তথাপি ৰোমান্টিক কবিতাৰ বিষয়বস্তু, আংগিক আদিৰ পৰা পৃথক দৃষ্টিভঙ্গী গ্ৰহণ কৰি এই আধুনিক কবিসকল আগবাঢ়িছিল। আধুনিক কবিসকলক নতুন কবি নাম দি সাহিত্য সমালোচক মহেন্দ্ৰ বৰাদেৱে তেওঁৰ কবিতা সংকলন 'নতুন কবিতা'ত এই কবিসকলক দুটা বহল ভাগত ভাগ কৰিছে- এটা ভাগৰ কবিসকলক 'জনতাৰ কবি' আৰু আনটো ভাগৰ কবিসকলক 'নিৰ্জনতাৰ কবি' বুলি। 'জনতাৰ কবি' ৰ ভাগত ওপৰত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ প্ৰগতিশীল কবিতা লিখা কবিসকলক ধৰিব পাৰি। নিৰ্জনতাৰ কবিসকলে কোলাহল পূৰ্ণ জীৱনৰ পৰা আতৰি অন্তৰৰ গোপন গুহাৰ ভিতৰলৈ গৈ জীৱনক জগতক চাব বিচাৰে। মোহময়ী জীৱনৰ স্বৰূপ উদ্‌ঘাটন আদি এই নিৰ্জনতাৰ কবিসকলৰ কবিতাৰ বিষয়বস্তু। যদিও এই দুই ভিন্ন ধাৰাৰ কথা আলোচনা কৰা হৈছে তথাপি এই ভাগ নিকপকপীয়া বা সূক্ষ্ম ভাগ নহয়। কেতিয়াবা প্ৰগতিশীল শিবিৰত থকা কবিৰ কবিতাতো নিৰ্জনতাৰ সুৰ শুনা যায়। নিৰ্জনতাৰ শিবিৰত থকা কবিৰ কবিতাতো জনতাৰ সুখ-দুখ, হাঁহি কান্দোন তথা প্ৰগতিশীল চিন্তা চেতনাৰ প্ৰকাশ ঘটা দেখা যায়। সামগ্ৰিকভাৱে আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ বিষয়বস্তুৰ এই পৰিবৰ্তনৰ ক্ষেত্ৰত সম-সাময়িক সমাজ জীৱনলৈ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক তথা বিভিন্ন ধৰণৰ যি বিপৰ্যয় আহি পৰিছিল তাৰ প্ৰভাৱৰ কথা স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব। বিশেষকৈ চল্লিশৰ দশকৰ শেষৰ ফালে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজনীতিত যুদ্ধৰ পৰিস্থিতি, সাম্ৰাজ্যবাদৰ ক্ষয়িষ্ণু গতি, কৃষক শ্ৰমিকৰ স্বাধিকাৰৰ সংগ্ৰাম, সমাজতান্ত্ৰিক ৰাষ্ট্ৰৰ উত্থান আৰু এনে ধৰনৰ চিন্তাৰ বিকাশৰ ফলতেই সমাজ-সচেতন কাব্য চৰ্চা আৰম্ভ হৈছিল, য'ত উন্মোচিত হৈছিল শোষণৰ স্বৰূপ নিষ্পেষিত জনৰ কৰ্ম অৱস্থা। অকল বিষয়বস্তুৰ ক্ষেত্ৰতেই নহয় ছন্দ, লয়, শব্দ, প্ৰতীক, চিত্ৰকল্প মুঠতে সামগ্ৰিকভাৱে গোটেই আংগিকৰ ক্ষেত্ৰত আধুনিক কবিতাই এটি নতুন বাট ললে। এই বাট বুলোতে ৰূপ-বস্তু, ভাব বস্তু সকলো দিশতেই তেওঁলোকে পৰিবৰ্তনক আদৰিলে। কবিসকলে পৰীক্ষাৰ মাজেৰে গ্ৰহণ কৰিলে ন-ন চিত্ৰকল্প আৰু প্ৰতীকক। আৰম্ভনি কালৰ আধুনিক অসমীয়া কবিতাত প্ৰতীকৰ প্ৰয়োগত যথেষ্ট গুৰুত্ব দিয়া দেখা গৈছিল। হেম বৰুৱাৰ কবিতাত শকুন্তলা, দুয়ান্ত, তেজীমলা, মৰাঘুলি, আঁউসীৰ আকাশ, আশাব নেজাল তৰা, জৰাসন্ধ, মেজিৰ জুই, তেজপিয়া, অমূল্য বৰুৱাৰ কবিতাত কুকুৰ, বেশ্যা, সূৰ্য্য, নৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতাত মৰা মকৰাৰ খোলা, অৰুন্ধতী, বুদ্ধ, ৰাবন, বত্ৰাকৰ, সশাট, পলস, মৰুভূমি আদি অনেক প্ৰতীকৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়। পৰৱৰ্তী কালত আধুনিক কবিসকলে প্ৰতীকতকৈ চিত্ৰকল্পৰ ওপৰত বেছি গুৰুত্বপ্ৰদান কৰা দেখা গ'ল। চিত্ৰকল্প হ'ল মনৰ চকুৰে দেখা পোৱা ছবি বিশেষ। যাক শব্দেৰে অঁকা হয়। শব্দেৰে অঁকা এই চিত্ৰকল্পই আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ আংগিকলৈ এক নতুনত্ব আনিবলৈ সক্ষম হ'ল। এই ক্ষেত্ৰত আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ আৰম্ভনি কালত হেম বৰুৱা, নৱকান্ত বৰুৱা,

মহেন্দ্ৰ বৰা আদিয়ে বিশেষ আগভাগ লোৱা দেখা গ'ল। শব্দক ছবিৰ দৰে জীৱন্ত কবি তুলিব পৰা শক্তি থকাৰ বাবেই হেম বৰুৱাৰ কবিতা যিদৰে ব্যঞ্জনাঘন হৈ পৰিছে তলৰ কবিতাফাঁকি তাৰ এক উদাহৰণ স্বৰূপ -

‘মুখখন তাইৰ-

আলি আকবৰ খাঁৰ সৰোদৰ এটা নিমজ মুৰ্ছনাহে যেন।’

এই কবিতা দু শাৰীত এনে ছবিৰ সন্মিলিত ৰূপৰ মাজেৰে উদ্ভাৱিত হৈ উঠিছে এগৰাকী নাৰীৰ বিষম মুখৰ প্ৰতিচ্ছবি। ইয়াৰ উপৰিও কবি বৰুৱাৰ ‘এচিয়াৰ আকাশত উৰা শগুনৰ জাক’, ‘কোৰিয়াত জৰাসন্ধৰ কংকাল’ আদি চিত্ৰকল্পই তেওঁৰ কবিতাবোৰত ৰাজনৈতিক চেতনাবোধৰ প্ৰকাশ ঘটা হৈছে। আনগৰাকী কবি নৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতাৰ মাজত চিত্ৰকল্পই অভিনৱ ৰূপত প্ৰতিভাত হোৱা দেখা যায়। ‘এটা প্ৰেমৰ পদ্য’ নামৰ কবিতাত কবিয়ে লিখিছে -

‘বাৰিষাৰ বাতি তোমাৰ কবিক

মনত পৰেনে অৰুন্ধতী,

সেমেকো পোহৰে পাহৰাই দিয়া

তোমাৰ খোপাৰ আবেলি আবেলি গোক্ৰ....।’

এইদৰে কবিৰ একান্ত ব্যক্তিগত জীৱনৰ মধুৰ সোঁৱৰণী উৰি আহিছে এটা আবেলিৰ জখলাৰে। স্পৰ্শানুভূতিৰে কবিয়ে আবেলিটোৰ সেমেকা পৰশৰ উমান পাইছে। এওঁৰ ‘হে অৰণ্য হে মহানগৰ’ৰ প্ৰথম কবিতাটোত মুৰ্ত্ত হৈ উঠিছে সন্ধিয়াৰ চিত্ৰকল্প-

কাৰ্ফুৰ সময় হল

সূৰ্য্যস্নাতা নগৰীৰ আটলৰ শেষ বশ্মিকনো

শুই ললে বাতিৰ আকাশে/নিস্তন্ধ মৰণ নামে।

এই ধৰণৰ চিত্ৰকল্পৰ মাজেদি বাঞ্চায় হৈ উঠিছে মহা নাগৰিক জীৱনৰ অন্তঃসৰ শূন্যতা, ভীতি আৰু উৎকণ্ঠাৰ বাস্তৱ ৰূপ।

এইদৰে প্ৰায়বোৰ আধুনিক কবিয়ে চিত্ৰকল্পৰ সফল প্ৰয়োগেৰে তেওঁলোকৰ কবিতা ৰাজি উৎকণ্ঠিত কৰি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছে।

বিষয় বস্তু, আংগিক আদিৰ পৰিবৰ্তনেৰে অসমীয়া কবিতাই এটি নতুন পথেৰে অগ্ৰসৰ হৈ বৰ্তমানৰ অৱস্থা পাইছে। ঐকান্তিক সাধনা, গভীৰ উপলব্ধি আৰু জীৱন জিজ্ঞাসাৰ কবিতা ৰচনাত ৰত হৈ থকা কবিসকলে অসমীয়া কবিতাক সাফল্যৰ উচ্চ শিখৰলৈ লৈ যাবলৈ সক্ষম হৈছে। সাধনাবিহীন তৰাং চিন্তা চেতনা আৰু জীৱনবোধহীন কবিতাই উন্নতিৰ পথত অগ্ৰসৰ হৈ নোৱাৰি আদ বাটতেই স্তব্ধ হৈ যোৱাও আমি দেখিবলৈ পাইছো। আধুনিক কবিতাৰ উন্মেষে অসমীয়া কবিতাৰ ক্ষেত্ৰলৈয়েই এটি নতুন ধাৰা আনিছে বুলি সেয়ে সহজে স্বীকাৰ কৰিব পাৰি।

ঃ হাজো অঞ্চলৰ উপভাষা : এটি চমু আলোচনা

- শ্ৰী প্ৰভা দেৱী
অসমীয়া বিভাগ

কামৰূপ জিলাৰ অন্তৰ্গত হাজো ৰাজহ চক্ৰ ১৩৭খন গাৱেৰে গঠিত। এই অঞ্চল প্ৰধানতঃ হিন্দু আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ প্ৰায় দুই লাখ পঁঞ্চাশ হাজাৰ লোকৰ বাসস্থান। ইয়াৰ লোকসকল কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল যদিও সম্প্ৰদায় অনুযায়ী কাঁহ, পিতল, হস্ততাঁত শিল্প, মৃৎ শিল্প আদিৰ যোগেদিও জীৱন নিৰ্বাহ কৰে।

কখন ভনী অনুযায়ী একোটা উপভাষাই অঞ্চলভেদে সুকীয়া সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰে গঢ়লৈ উঠে। কামৰূপী উপভাষাৰ অন্তৰ্গত হাজো অঞ্চলৰ উপভাষাটোও নিজস্ব সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰে গঢ়লৈ উঠা এনে এটা ভাষা।

মূলভাষা এটাৰ বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত উপভাষা সমূহে যথেষ্ট প্ৰাচুৰ্য আৰু সমল আগবঢ়ায়। সেয়েহে ভাষা বিজ্ঞানী সকলে উপভাষাৰ অধ্যয়ন আৰু বিচাৰ বিশ্লেষণৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব দিবলৈ লৈছে। L.H. Gray নামৰ ভাষা বিজ্ঞানীজনে তেখেতৰ 'Foundatiuon Language' গ্ৰন্থত "উপভাষাবোৰৰ ব্যাপক অধ্যয়ন অবিহনে এটা ভাষাৰ অনুসন্ধান সম্পূৰ্ণ নহয়" বুলি মন্তব্য দিছে। গতিকে এই দিশৰ পৰা কবলৈ গলে মান্য অসমীয়া তথা কামৰূপী উপভাষাৰ অধ্যয়নৰো যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে।

ভাষাবিদ ড. উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীদেৱে তেখেতৰ গবেষণা গ্ৰন্থ 'A Study on Kamrupi, A Dialect of Assamese' ত অবিভক্ত কামৰূপ জিলাৰ প্ৰচলিত কামৰূপী উপভাষাটোক মুখ্যতঃ তিনিটা আঞ্চলিক ৰূপত ভাগ কৰিছে। সেয়া হ'ল- (ক) পশ্চিম অঞ্চল (বৰপেটা আৰু ইয়াৰ ওচৰৰ ঠাইবোৰ), (খ) মধ্য অঞ্চল (নলবাৰী আৰু ইয়াৰ উপকণ্ঠ অঞ্চল) আৰু (গ) দক্ষিণ অঞ্চল (ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ পাৰৰ ঠাইবোৰ)। এই ফালৰ পৰা চালে হাজো অঞ্চলৰ উপভাষাটো কামৰূপ জিলাৰ মধ্যাঞ্চলত পৰে।

হাজো অঞ্চলৰ ভাষাটো কামৰূপী উপভাষাৰ মধ্য অঞ্চলৰ ভাষা হোৱা হেতুকে দুয়োটা ভাষাৰ মাজত যথেষ্ট মিল থকাটো স্বাভাৱিক। তদুপৰি ইয়াত মান্যভাষাৰ প্ৰভাবো নথকা নহয়। এই নিবন্ধটোত মান্যভাষা আৰু কামৰূপী উপভাষাৰ বৈশিষ্ট্যৰ উপৰিও স্থানীয় ভাষাটোৰ ধ্বনিতত্ত্ব, ৰূপতত্ত্ব আৰু শব্দতত্ত্ব ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে।

ধ্বনি তাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্যঃ ধ্বনিতত্ত্বৰ ক্ষেত্ৰত হাজো অঞ্চলৰ উপভাষাটো মান্যভাষা আৰু কামৰূপী উপভাষাৰ বৈশিষ্ট্য বৰ্ণিত হৈছে যদিও কিছু কিছু নিজস্ব বৈশিষ্ট্যও আছে।

[52]

এইবোৰ তলত আলোচনা কৰা হ'ল-

১. মান্যভাষাত থকাৰ দৰে এই অঞ্চলৰ ভাষাটোত আঠোটা বিশিষ্ট স্বৰ ধ্বনি (অ, আ, ই, উ, এ, ঔ, ও, অ) আৰু একৈশটা বিশিষ্ট ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ প্ৰয়োগ আছে। যেনে- ক'ত>ক'ত/কোত, য'ত>য'ত/যত, ক'লৈ>ক'ক/ক'ত ইত্যাদি।

২. মান্যভাষাৰ নিম্ন স্বৰধ্বনি কামৰূপী আৰু স্থানীয় ভাষাটোত উচ্চ স্বৰধ্বনি হয় যেনে- কাপোৰ>কাপুৰ, মাকো>মাকু, দোমাহী>দুমহী/দুহমী, এন্দুৰ>ইন্দুৰ/ইনুৰ, নিছে > নিছি ইত্যাদি।

৩. কামৰূপীৰ দৰে স্থানীয় ভাষাটিত ওচৰা ওচৰিকৈ দুটা 'আ' ধ্বনি থাকিব পাৰে যদিও কেতিয়াবা কিছুমান শব্দত মান্যভাষাৰ নিয়মো বৰ্ণিত হয়। যেনে- বজা>বাজা/বজা, পঘা>পাঘা, কণা>কাণা/কণা, বঙা>বাঙা/বঙা, ইত্যাদি।

৪. মান্যভাষাৰ দ্বিঅক্ষৰ যুক্ত শব্দৰ দ্বিতীয় অক্ষৰ - 'অ' স্থানীয় ভাষাটিত 'আ বা এ' হয়। যেনে- ওচৰ>ওচাৰ, তপত>তপাত, দীঘল>দীঘাল/দীঘেল, পুতল>পুতাল/পুতেল ইত্যাদি।

৫. মান্যভাষাৰ একাক্ষৰী শব্দৰ পাছত স্বাৰ্থিক- 'আ' প্ৰত্যয় যোগ দি কামৰূপীত শব্দটো দ্বি অক্ষৰ যুক্ত কৰাৰ নিয়ম এই ভাষাটোৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰযোজ্য। যেনে- ৰূপ>ৰূপা, সোন>সোনা/সনা, কাঁহ>কাঁহা, খেল>খেলা, তামা>তামা ইত্যাদি।

৬. মান্যভাষাৰ শব্দৰ শেষৰ দ্বিঅক্ষৰ ধ্বনি 'ঐ' আৰু 'ঔ' স্থানীয় ভাষাটিত 'এ' আৰু 'ও' হয়। কিন্তু কিছুমান শব্দত কেতিয়াবা 'ঐ' আৰু 'ঔ' বৰ্ণিত হোৱাও দেখা যায়। যেনে- তাৰৈ>তাৰে/তাৰৈ, গবৈ>গৰে/গবৈ, কাবৌ>কাবো/কাবৌ, ভাটৌ>ভাটো/ভাটো, খলিহৈ>খল্হে /খল্হৈ ইত্যাদি।

৭. মান্যভাষাৰ পদান্ত 'অ' ধ্বনি 'ও' আৰু 'উ' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়। যেনে- ধৰ্ম>ধৰ্মো, কৰ্ম>কৰ্মো, দুষ্ট>দুচু, বিষ্ট>বিচু ইত্যাদি।

৮. শব্দৰ মধ্যবৰ্তী 'অ' বা 'আ' ধ্বনি স্থানীয় ভাষাটিত 'এ' হয়। যেনে- কটাৰী>কটেৰী/কাটেৰী, ভঁৰাল>ভাখেৰী, কেৰাহী>কৰেহী/কৰে ইত্যাদি।

৯. শব্দৰ আদি স্থানত থকা 'এ' আৰু 'এ' ধ্বনি স্থানীয় ভাষাটিত 'আ' হয়। যেনে- এন্ধাৰ>আন্ধাৰ, এলান্ধু>আন্ধু, এঙাৰ>আঙুৰা/আঙুৰে ইত্যাদি।

১০. মান্যভাষাত দ্বিঅক্ষৰযুক্ত শব্দৰ প্ৰথম অক্ষৰত 'ও' আৰু দ্বিতীয় অক্ষৰত 'আ' থাকিলে কামৰূপীত 'ও' ধ্বনি 'অ' হয়। স্থানীয় ভাষাটিত এই দুয়োটা ৰূপ বিদ্যমান। যেনে- কোদাল>কোদাল/কদল, চোতাল>চোতাল/চতল, বোবা>ববা/বোবা ইত্যাদি।

১১. মান্যভাষাত শ্বসায়িত শব্দৰ শেষৰ আগৰ অক্ষৰত পৰে। কিন্তু কামৰূপী আৰু স্থানীয় ভাষাটিত শব্দৰ আদি অক্ষৰত শ্বসায়িত পৰে। যেনে- কুৰুৰা>কুৰুৰা, ভোমোৰা>ভোমৰা/ভমৰা, নিগনি>নিঙনি, শালিকা>সালকা/সালসে ইত্যাদি।

[53]

১২. এই উপভাষাটিত কামকৰ্পীৰ দৰে শব্দৰ আদিত দ্বিস্বৰ ধ্বনি পোৱা যায়। যেনে-
কেৱলীয়া>কেউলা/কেউলে, ভাৱৰীয়া>ভাউৰা/ভাউৰে।

১৩. মান্যভাষাৰ অল্পপ্ৰাণধ্বনি কামকৰ্পীৰ দৰে স্থানীয় ভাষাটিত মহাপ্ৰাণ হয়। যেনে -
শুদা>শুধা, ভোক>ভোখ/ভুখ, শুকান>শুখান, হাতী>হাথী, ঢেকীশাল>ঢ়েখাল/ঢ়েখেল
ইত্যাদি।

১৪. হাজো অঞ্চলৰ ভাষাত অপিনিহিতিৰ প্ৰয়োগ আছে যদিও ই সীমিত ৰূপতহে
পোৱা যায়। যেনে- কুহিয়াৰ>কুইহাৰ/কুইহেৰ।

১৫. মান্যভাষাৰ যুগ্মব্যঞ্জন ধ্বনি সচৰাচৰ হাজো অঞ্চলত সমীভবনৰ দ্বাৰা সৰল কৰি
উচ্চাৰণ কৰা হয়। যেনে - পদ্মা>পদো/পদ্দু, কৰদৈ>কদ্দে/কদ্দেই, পূৰ্ণিমা>পূৰ্ণিমা,
নৰ্দমা>নৰ্দমা ইত্যাদি।

আকৌ কেতিয়াবা মান্যভাষাৰ একক ব্যঞ্জন সমীভূত হৈ উচ্চাৰিত হয়। যেনে -
বৰালি>বল্লি/বাল্লি, খৰালি>খল্লি, বৰজনী>বজ্জনী/বজ্জনী ইত্যাদি।

১৬. এই অঞ্চলৰ ভাষাত মান্যভাষা আৰু কামকৰ্পীৰ দৰে স্বৰভক্তিৰ দ্বাৰা উচ্চাৰণ
সৰল কৰাৰ নিয়ম আছে। যেনে - পৰাত>পৰভাত, ধৰ্ম>ধৰাম, বৰ্ষ>বৰিস/বৰিচ,
ভূণ>ভিৰিণ, দ্বাৰ>দুৱাৰ, শ্লোক>শোলোক/চোলোক ইত্যাদি।

১৭. মান্যভাষাৰ কিছুমান শব্দৰ 'ন' আৰু 'ৰ' ধ্বনি স্থানীয় ভাষাটিত 'ল' হয়। যেনে -
নেজ>নেজ, নৰ্ঠা>নাৰ্ঠা, আৰেচাউল>আলাচাউল, ৰোম>লোম, নগুণ>লগুণ ইত্যাদি।
কিন্তু কেতিয়াবা 'ল' ধ্বনি 'ন' ধ্বনিলৈ পৰিবৰ্তিত হোৱাৰ প্ৰবণতা দেখা যায়। যেনে -
গলো>গেনু, পালৌ>পানু, গোলাকাৰ>গোনাকাৰ ইত্যাদি।

১৮. শ, ষ আৰু স ধ্বনি তিনিটা উপভাষাটিত 'খ' আৰু 'হ' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়। যেনে
- আশীৰ্বাদ>আখিৰ্বাদ, বিষ>বিখ/বিহ, দশ>দহ, সাৰ>খাৰ, ভাষা>ভাখা ইত্যাদি।
কেতিয়াবা আকৌ 'খ' ধ্বনি 'স' ৰূপে উচ্চাৰিত হয়। যেনে- খাৰ>সাৰ, খাৰা>সাৰা,
বনিজ>সনিজ ইত্যাদি।

১৯. স্থানীয় ভাষাটিত 'ঝ' ধ্বনি 'জ' ৰূপে উচ্চাৰণ কৰাৰ প্ৰবণতা দেখা যায়। যেনে-
ঝাড়>জাড়, ছিপাঝাৰ>ছিপাজাৰ,

২০. মান্যভাষাৰ দৰে শ, ষ, স ধ্বনি যুক্তব্যঞ্জন ৰূপে থাকিলে এই ভাষাতো 'চ' ৰূপে
উচ্চাৰিত হয়। যেনে- প্ৰশ>পচনো/পচন, কৃষ্ণ>কিচন, দিস্তা>দিচতা, ইত্যাদি। ব্যক্তিব্যচক
শব্দত থকা শ, ষ আৰু স ধ্বনি 'চ' হয়। যেনে- ৰমেশ>ৰমেচ, ভূপেশ>ভূপেচ,
সুবেণ>চুবেণ, শশী>চচী।

তদুপৰি সংখ্যাব্যচক শব্দৰ 'শ' ধ্বনি 'চ' হয়। যেনে- দশ>দচ/দহ,
বিশ>বিচ, পঁচিশ>পঁচিচ, ত্ৰিশ>তিৰিচ>ত্ৰিচ ইত্যাদি।

ৰূপতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য ঃ ধ্বনিভেদৰ দৰে ৰূপতত্বৰ ক্ষেত্ৰতো হাজো অঞ্চলৰ উপভাষাৰ

কিছুমান সুকীয়া বৈশিষ্ট্য দেখা যায়।

১. বচন ঃ- মান্যভাষাৰ, বহুচৰনৰ প্ৰত্যয়-বোৰ-, বিলাক-, ইত, সকল আদিৰ পৰিবৰ্তে এই
অঞ্চলৰ ভাষাত গিলা, গিলাক, গেলা, সপা/সোপা, মখা, হাত, হামৰা, হামলা, সকল
পাল, -জাক, -চি, -চিক, -চেৰ, চেৰ আদি ব্যবহাৰ কৰা হয়। যেনে- ৰামইতৰ>ৰামহাতোৰ,
তিৰোতাবিলাক>তিৰিগিলা/গেলা, মাইইতক>মাইচেৰ/মাইচিক, ককাইতৰ>আতাচেৰ,
গৰুবোৰ>গৰুগিলা/গৰুমখা/মাখা ইত্যাদি।

২. লিঙ্গ ঃ- প্ৰায় মান্যভাষাৰ নিচিনাকৈ এই অঞ্চলত ভাষাৰ লিঙ্গ পৰিবৰ্তন কৰা হয়।
তলত নিয়মবোৰ দিয়া হল -

(ক) ভিন্নশব্দৰ প্ৰয়োগ কৰি পুংলিঙ্গ আৰু স্ত্ৰীলিঙ্গৰ ভেদ বুজোৱা হয়। যেনে-
দম্বা/দাম্বা=কাল্লা, বৰ=কইনা/কনা/কনে, ভিন্হি/ভিন্হি/ভিনি=বাই,
পিতা/পিতি/পিতে=মাই, গিৰাক=ঘম্মাক>ঘেম্মেক।

(খ) মতা/মাতা, মাতী, আপা, আপী, বুৰা, বুৰী আদি শব্দ ব্যবহাৰ কৰিও লিঙ্গভেদ বুজোৱা
হয়। যেনে- মতা/মাতাইহ=মাতীহাইহ, আপাছলি=আপীছলি, বুৰামন্থ=বুৰীমান্থ।

(গ) স্ত্ৰী প্ৰত্যয়ৰ সংযোগতো লিঙ্গভেদ কৰিব পাৰি। যেনে-বেঙা=বেঙী, কণা/কাণা=কাণী,
পাগলা/পাগলা=পাগেলী, গেথলা=গেথেলী।

আনী/এনীঃ=বন্দকা/বন্দকা=বন্দকানী/বন্দকেনী, কলতে=কলতেনী, বামুন/বাবোন=
বামনেনী/বাবোনেনী ইত্যাদি।

নীঃ= গৰে=গৰেনী, বৰা=বাবেনী, চোৰ=চুমী ইত্যাদি।

ৰীঃ= কলা/কাল=কালেৰী, বেঙা=বেঙেৰী/বেঙুৰী, দেকা=দেকেৰী।

তদুপৰি কিছুমান শব্দৰ কেৱল স্ত্ৰীলিঙ্গ ৰূপহে পোৱা যায়। যেনে ঃ- ৰান্ধেনী, আয়েী,
ৰোৱেনী/ৰুৱেনী, বোৱেনী/বুৱেনী।

৩) ক্ৰিয়া বিশেষণবোৰ হাজো অঞ্চলত মান্যভাষাতকৈ কিছু সুকীয়া ৰূপত ব্যৱহাৰ হয়।

যেনে- এতিয়া>ইতে/ইতেনে, তেতিয়া>তেতে/তেতেনে, এইদৰে>এনাক/এনকে/
এঙকে, সেইদৰে>সেনাকে/সেনকে/ সেঙকে, সিদিনা>সিনা/সিদনা/কেতিয়া>কেতে/
কেতা, এই-পিনে>অহাই/এফালে, যিদিনা>জিনা/জিদনা, তেনেকৈ>সেনকে/সেনাকে/
সেঙকে, সেইপিনে>সহাই/সেফালে/সোহে, সিফালে>সেফালে/সহাই/সিফেলে।

৪) স্থানীয় উপভাষাটিত মান্যভাষাৰ নিৰ্দিষ্ট তাৰাচক প্ৰত্যয় কিছুমান পৰিবৰ্তনহে ব্যৱহৃত
হয়। এইবোৰ সাধাৰণতে বিশেষ্য, বিশেষণ, সৰ্বনাম আৰু সংখ্যাব্যচক শব্দৰ পাছত লগ

লাগে। যেনে

- টো>টো/টা/টে/টু/ট- ছলটো (লৰ'টো) ; দুটা ছলি (দুটা ল'ৰা), তিনটো (তিনিটা),
সেটু (সেইটো), গাধাটু (গাধটো)।

-খান>খেনি/খান/খেন ঃ- ইমান/ইমেনখেনি (ইমানখিনি), কেইখান (কেইখন), দুখেন

(দুখন), তিনখন (তিনিখন)।

-যোৰ>যোৰ/খৰ :- জোকখোৰ/জোকখৰ, পাঘাখোৰ/পাঘাখৰ।

-চকল>চকলা/চকাল/চাকাল :- একচকলা/একচাকল/একচাকাল।

টুকুৰা>টুকুৰ/টুকুৰা/টুকুৰ/টুকুৰে :- একটুকুৰ/দুইটুকুৰা, বেয়া/বয়াটুকুৰ, সেইটুকুৰে।

-আখি>আখা :- কলআখা/কলআসা, (কলআখি), একখা/একআসা (একআখি)।

৫) অনির্দিষ্টতা বুজাবলৈ স্থানীয় ভাষাটিত -মান, -মেন, -মেনি প্রত্যয় ব্যৱহৃত হয়। যেনে-
অলপমান>নাউমান/নাউমেন/নাউমেনি, অকনমান>একধানমান/আকধানমান/
আধানমেনি, কিমানমান>কিমেনমান/কেনেনমেন/কেনেনমেনি।

৬) মান্যভাষাৰ পুৰুষবাচক নিৰ্দিষ্টতাৰ বাচক প্রত্যয়বোৰ কিছু ধ্বনিগত পৰিৱৰ্তন হৈ স্থানীয়
ভাষাটিত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে- মোৰ পিতা>মোৰ পিতা/মোৰ পিতা/মৰ পিতা/মৰ পিতা,
তোৰ পিতা>তোৰ পিতা/তোৰ পিতা/তোৰ পিতা, তোমাৰ পিতা>তোমাৰ
পিতা/তোমাৰ পিতা/তোমাৰ পিতা, তাৰ পিতা>তাৰ পিতা/তাৰ পিতা।

৭) মান্যভাষাৰ সৰ্বনাম শব্দবোৰ স্থানীয় ভাষাটোত কিছু পৰিৱৰ্তিত ৰূপত ব্যৱহাৰ হয়।
যেনে- তহঁত>তহঁতে/তহঁতে/তহঁতে তোমালোক>তোনহা/তোহনা, ইহঁত>এহাত/
এমেৰা/এন্থে/এন্থে, তেওঁলোক>তেহনা/তেমেৰা, ইহঁতৰ>এহনাৰ/এহতোৰ/
এহাতোৰ/এচৰ/এন্থোৰ/এহতোৰ, সিহঁত>সেহাত/সেন্থে/সেহঁতে, সিহঁতৰ>
সেহাতোৰ/সেহঁতৰ/সেহঁতৰ/সেহঁতৰ, ইয়াত>এতে/এতি, তাত>তাতে/তাতি,
কেতিয়া>কেতে/কিতাই, কোন>কুনি।

কেতিয়াবা কেতিয়াবা মই>মুই, তই>তুই ৰূপো পোৱা যায়। এই ক্ষেত্ৰত
ৰাজবংশী উপভাষাৰ প্ৰভাৱ থকা বুলি ভাষাবিদ পণ্ডিত সকলে ক'ব খোজে।

৮. মান্যভাষাৰ দৰে হাজো অঞ্চলৰ ভাষাত সম্বন্ধবাচক শব্দৰ পাছত এৰে, এক, আক,
অক, আদি পুৰুষবাচক বিভক্তিৰ যোগ হয়। যেনে- মায়েৰে, মায়াক, মায়ক, ভায়ক,
ভায়ক, ভাক, ৰাপেক, বাপাক, পিতাক, পিতেক, মামেক, মাউহাক, মাহেক।

৯. মান্যভাষাত 'ন' থকা কিছুমান পৰসৰ্গ এই ভাষাটোত পোৱা যায়। যেনে-
কানি = কোমৰাকানি/কোনবাকানি তাকে গেছি (কোনোবা কোনোবা তালৈ গৈছে)
হেদি = কিহেদি ভাত খাবি? (কিহেৰে ভাত খাবি?)

হেতি/হতি = কুনিহেতি/কুনিহতি খাবি? (কাৰ লগত খাবি?)

হলি = মই হলি খাবা নাই। (মই হ'লে খোৱা নাই)

লেগি/লগি = মোকলেগি/মোকলেগি আনবি (মোলৈ আনবি)

গেলি = তোকগেলি নামে/তোগগেলি নামে (তোলৈ নামে)

ধৰি = তোতধৰি/তোতধৰি নাখাও (তোৰ বাবে নাখাও)

কি = তই জাহিকি খাবি (তই গৈয়েই খাবি)

১০. মান্যভাষাৰ দৰে হাজো অঞ্চলৰ ভাষাতো শব্দৰূপৰ বিভক্তিৰ ব্যৱহাৰ আছে।
মান্যভাষাত নিমিত্ত কাৰকৰ 'লে' বিভক্তিৰ ঠাইত এই ভাষাটোত কৰ্মকাৰকৰ দ্বিতীয়া
বিভক্তি -'ক' আৰু অধীকৰণ কাৰকৰ সপ্তমী বিভক্তি- 'ত' যোগ হয়। তদুপৰি কেতিয়াবা
চতুৰ্থীৰ ভাৱ প্ৰকাশ কৰিবলৈ দ্বিতীয়া বিভক্তিৰ 'ক' ৰ পাছত -লেগি, গেলি আদি পৰসৰ্গ
ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে- সি ঘৰোক গেছি, তাই বজাৰোত জাবো, মোক গেলি বস্ত্ৰ
আনবি। কৰণ কাৰকৰ বিভক্তি 'ৰে' 'এৰে' 'ব' ঠাইত 'এদি' 'দে' হয়। যেনে- হাতেৰে
খা>হাতেদি খা/হাতেদে খা। সম্বন্ধ পদৰ 'ব' বিভক্তিৰ পাছত 'দ্বাৰা' পৰসৰ্গ যোগ কৰি
কৰণ কাৰকৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰা হয়। আৰু তেতিয়া ই সমীভাৱন হৈ দ্বাৰা>দ্বাৰা/দ্বাৰাই
হয়। যেনে- মোৰ দ্বাৰা>মোদ্বাৰা/মদ্বাৰাই, তোৰ দ্বাৰা>তোদ্বাৰা/তোদ্বাৰাই, তোমাৰ
দ্বাৰা>তোমাদ্বাৰা/তোমাদ্বাৰাই, অপাদান কাৰক বুজোৱা 'পৰা' পৰসৰ্গৰ ঠাইত স্থানীয়
ভাষাটোত পে, পাই, পাবাই, পাৰা পৰসৰ্গ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে- সি ঘৰোৰ পে/ঘৰোৰ
পাৰা/ঘৰোৰ পাই কলখিনি আনছি (সি ঘৰৰ পৰা কলখিনি আনিছে)।

১১. ধাতুৰূপৰ ক্ষেত্ৰত মান্যভাষাৰ তুলনাত এই অঞ্চলৰ ভাষাত ক্ৰিয়াবিভক্তিৰ ৰূপবোৰ
বিভিন্ন কাল, পুৰুষ আৰু ভাৱ অনুযায়ী কিছু সলনিহৈ ব্যৱহাৰ হয়। মান্যভাষাৰ প্ৰথম
পুৰুষৰ ভবিষ্যত কালৰ বহিৰে অন্য কালত থকা ওঁ বিভক্তি স্থানীয় উপভাষাটোত 'ও'
আৰু 'উ' হয়। যেনে- মই খাওঁ>মই খাও/মই খাউ, মই খালোঁ>মই খালু, মই খাইছোঁ>মই
খাছো/মই খাছু, মই খাইছিলোঁ>মই খাছলো/মই খাছলু। মান্যভাষা আৰু কামৰূপীত ব্যৱহাৰ
হোৱা নাম পুৰুষৰ বিভক্তি 'এ'ৰ ঠাইত কেতিয়াবা এই ভাষাটোত 'এই' হয়। যেনে- সি
দিয়ে>সি দেই, তাইনিয়ে>তাইনেই। অতীত কালত ব্যৱহাৰ হোৱা ইলি, ইলা, ইলে ৰূপৰ
হাজো অঞ্চলত ইলি, ইলা একেদৰে থাকে। মাত্ৰ ইলে ৰূপৰ সলনি 'ইলাক' হয়। যেনে-
তই কৰিলি>তই কল্লি, তুমি কৰিলা/তুমি ক'ল্লা, সি কৰিলে>সি কল্লাক। ভবিষ্যত কালৰ
'ইব' উপভাষাটোত ইবো, ইবু হয়। যেনে- সি কৰিব>সি কৰবো/সি কৰবু। পূৰ্ণ বৰ্তমান
কালৰ ৰূপ 'ইছে'ৰ সলনি ইছি হয়। 'ইছ', 'ইছা' ৰূপ একেদৰে থাকে। যেনে- তই কৰিছ>তই
কছা, তুমি কৰিছা>তুমি কছা/তুমি কছ, সি কৰিছে>সি কছি/কছে। আকৌ পূৰ্ণভূত
কালৰ ৰূপ- ইছিলি, ইছিল্লা, ইছিলে স্থানীয় ভাষাটোত প্ৰায় একেদৰে প্ৰয়োগ হয়। যেনে-
তই কৰিছিলি>তই কছিলি, তুমি কৰিছিল্লা>তুমি কছিল্লা/তুমি কছিলে, সি কৰিছিল>/সি
কছিল।

১২) মান্যভাষাত বৰ্তমান, অতীত আৰু ভবিষ্যত কালৰ ক্ৰিয়াত কৃদন্তৰূপ এই অঞ্চলত
কিছু পৰিৱৰ্তিত ৰূপত ব্যৱহাৰ হয়। যেনে-
(ক) বৰ্তমান কৃদন্তৰূপ :- ওঁতে>আতে/হিতি/ওতে := যেনে- খাওঁতে>খাৰাতে/খাইতি।
আকো-ওঁতা>ওতা/আঃ- কৰোঁতো-ধৰোঁতা>কৰা-ধৰা; কৰোঁতা>কওতা।
(খ) অতীত কৃদন্ত ৰূপ :- যোৱা কথা>যাৱা কথা, কোৱা কথা>কৰা কথা।

(গ) ভবিষ্যত কৃদন্তকৰ্প : - লগীয়া>লাগা :- খেলিবলগীয়া>খেলবালাগা, খাবলগীয়া>খাবালাগা।

১৩) মান্যভাষা আৰু কামৰূপীৰ দৰে হাজো অঞ্চলৰ ভাষাতো ক্ৰিয়াৰ নাস্তি অৰ্থ বুজাবলৈ ক্ৰিয়াকৰ্পৰ আগত 'ন' পূৰ্ব প্ৰত্যয় যোগ কৰা হয় আৰু এই 'ন'-ৰ-'অ' সচৰাচৰ ক্ৰিয়াকৰ্পৰ আদিত থকা স্বৰৰ লগত সমীতৃত হয়। কিন্তু কেতিয়াবা ইয়াৰ ব্যতিক্ৰমো দেখা যায়। যেনে- ন লাগে>নালগে/নাঙগে, ন দেখো>নেদখু/নেদখো, ন পাছিল>নছিল, ন পাৰো>নৰু/নৰো।

১৪) মান্যভাষাৰ কিছুমান স্বাৰ্থিক প্ৰত্যয় সাধাৰণ ভাবে সলনি হৈ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে- গৈ>গে : যাইগৈ>যাগে, কৰগৈ>কৰগে, খাইগৈ>খাগে। তো>তো/তু : গৈছিলোঁতো>গৈছিলোঁ/গৈছিলুতো/গৈছিলুতু, কৰিছিলোঁ>কৰিছিলুতো/কৰিছিলুতু। হবলা>হমপায়/হপায় : যাবহবলা>যাবোহমপায়/যাবহপায়, খাবহবলা>খাবোহমপায়/খাবোহপায়।

চোন>চো/চোন/চুন : যাবিচো>যাবিচোন/যাবিচুন।

তদুপৰি মান্যভাষাত ব্যৱহৃত কিছুমান ৰূপো একেদৰে ব্যৱহৃত হয়। যেনে- সিদেখোন নাছিল, যাবিদে, যাবি দেই ইত্যাদি।

১৫) কামৰূপীৰ দৰে এই অঞ্চলৰ ভাষাতো নামধাতুৰ প্ৰচলন আছে। যেনে- গইলতা/গলতা(গতিওৰা), পিচে/পিচা(পিতুৱা) ঘুমা (টোপনিয়া), হানা/হিংকা (খোচা), খুমটা (চিকুটা), ছেলা (বাকলি গুচা)।

শব্দগত বৈশিষ্ট্য :- মান্যভাষা আৰু কামৰূপীত ব্যৱহৃত শব্দবাৰি এই অঞ্চলত কোৱা হয় যদিও কিছুমান সুকীয়া মৌলিক শব্দৰো প্ৰচলন আছে। এই শব্দসমূহ আৰ্য, অনাৰ্য, দেশী আৰু বিদেশী মূলত পৰা অহা। তদুপৰি জুতুৱা ঠাট, খন্ডবাক্য আদিও কিছু সুকীয়া ৰূপত পোৱা যায়। তলত এইবোৰৰ চমু আলোচনা দাঙি ধৰা হল।

আতা/আতি(ককা), আই/আবু/ (আইতা), খোততে/খুততি (খুৰা), আপা-আপী (লৰা-ছোৱালী), আলাহ (ঘুনা) কচেচলী/কচলি/কোৰাচ (কৰচ), উতে/উতিয়া/উইতা (এনেহুৱা), চিপৰা/চিপৰা/কিৰ্পিন/যশ (কৃপন), পাতকি/নাদ/কুৰে (কুৰা), কুৰি(কুৰলি), খচকে/খচকা (শীয়ে), গাজি (প্ৰসাদ), নবেদ (নৈবদ্য), কেৰমুজা/কেৰমুজে/কেৰমুজ (শ্ৰী বুদ্ধি নোহোৱা), খাটা (চাপৰ), গাউনী (জিঞা), জামলে/জালমে/জামলেই (আমবলি পৰুৱা), চৰা/চাৰা (ওখ), ঘুমেখাইতি/ভেহেৰী/ভেৰেহী (গেদগেদীমাছ), নিছলা (মিছমাছ), কুঁয়া/কিয়া/কুৰে (গেলা), সজাত (বিশ্বাস), ভিজা/জিকা (তিতা), বৰ (দৰা), খীচাগীত/খীচাগীদ (জোৰা নাম), লঠে (ডাঙৰ), খপ্তি/খোপ্তি (ঘৰমোচা যতন), ফুটনি/ফুটনি (অহংকাৰ), দেৰকেচা/দৰকেচা (দাহেচীয়া), মোকচা (গামোচা), ধোচলা/ধোচলে/মাদা (শকত আবত), সখৰাম/সখিৰাম/সফৰাম (মধুৰী আম), বনি চাউল

(বৰা চাউল), ধিন্দিয়া/ধেনদিয়া (পোৱালী জগা), জৰুৱা (কৰুকা), কাকে (ফনী), হাড়গিল্লা/হাড়গিল্লে (বৰটোকোলা), বোঠি/বঠি (মোদা), জোকাৰ (উৰুলি), কাথি (পিৰালি), তেলোৰভাৰ (জোৰণ) ইত্যাদি।

ভদধোৱা/ভদধুৱা (প্ৰসাৰ কৰা), চুৱা হৰা/লঘান পৰা (ৰজহুলা হোৱা), বাদিজোৱা (ভাও জোৰা), খোটা দি (অশলাগ কৰাৰ বাবে খেদ প্ৰকাশ কৰা), ভিষ্টি মৰা (বংশনাশ হবলৈ শাও দিয়া), নালগা তামোলোত/তামুলত জেং বান্ধা (নলগা জেঙত লগা), কটিত নাই চাল বাকেলি মদ খায় তিন টেকেলি (হাতত ধন নাই বৰসবাহলৈ মন), তিন্ তেলেনি মাৰি খাৰা (আৰামত বহি খোৱা), আলা উহাৰ গোন্ধ নাপাৰা (একোৰে উৰা দিহ নোপোৱা), গাছোত গৰু নুঠলিও টানি তোলা (অসম্ভৱ কথাক সম্ভৱ কৰি কোৱা), একোৰ কাই/কডি বোটালা (অলপ অলপকৈ কৰা লাভ), হোলাৰ ভাই মোলা (সহজ সৰল লোক) আদিৰ উপৰিও আৰু এনে বহুতো শব্দ, জুতুৱা ঠাট, খণ্ডবাক্য এই অঞ্চলৰ লোকে দৈনন্দিন জীৱনৰ প্ৰয়োজনত ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে।

মান্যভাষা এটাৰ গঠন আৰু বিকাশৰ ইতিহাস জনাৰ ক্ষেত্ৰত সেই ভাষাটোৰ উপভাষাসমূহৰ অধ্যয়নৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে। কিয়নো উপভাষাই হৈছে মান্যভাষা একোটিৰ বুনিয়াদ স্বৰূপ। সেয়েহে হাজো অঞ্চলৰ ভাষাটোৰ বিস্তৃত আৰু প্ৰনালীবদ্ধ আলোচনাই ভাষাটোক পৰিপুষ্ট কৰাৰ লগতে মান্য অসমীয়া ভাষাটোকো যে সমৃদ্ধিশালী কৰি তুলিব তাক আশা কৰিব পাৰি।

প্ৰসঙ্গ পুথি :

১. গোস্বামী, উপেন্দ্ৰনাথ : অসমীয়া ভাষা আৰু উপভাষা
২. গোস্বামী, উপেন্দ্ৰনাথ : ভাষা বিজ্ঞান
৩. ভৰালী, বিভা : প্ৰসঙ্গ, ভাষা আৰু সাহিত্য
৪. পাঠক, ৰমেশ : অসমীয়া ভাষাৰ ইতিহাস
৫. মৰল, দীপঙ্কৰ : উপভাষা বিজ্ঞান
৬. Kakati, Banikanta : Assamese, Its Formation and Development
৭. Goswami, Upendranath: A study on Kamrupi, A dialect of Assamese
৮. প্ৰবন্ধ
 ১. শৰ্মা, নবীন চন্দ্ৰ : "লোকভাষা" প্ৰত্যয়িকা, ২য়বছৰ, ১৯৮৫
 ২. মেধি, বীৰেন্দ্ৰনাথ : "ৰামদীয়াৰ উপভাষা" - এটি অধ্যয়ন, মণিকুট স্মৃতিগ্ৰন্থ অসম সাহিত্যসভা, ৬৫তম হাজো অধিবেশন, ১৯৯৯

FACULTY MEMBERS OF THE COLLEGE

ENGLISH DEPARTMENT

1. Sri Debabrata Bordoloi, MA, Head of the Dept.
At present a Teacher Fellow in the dept. of Philosophy, GU
2. Mrs. Malini Nair, MA, B.Ed.
Working for Ph.D
3. Mrs. Barnali Sharma, MA.
Post Graduate Diploma in Distance Education (PGDDE), from IGNOU

ASSAMESE DEPARTMENT

1. Sri Bidya Ram Nath, MA, Head of the Dept.
2. Sri Mahendra Kataki, MA. (double) M.Phil, BT.
3. Mrs. Prabha Devi, MA. M.Phil.
4. Dr. Ram Chandra Deka, MA, Ph.D
5. Sri Prasanna Kr. Nath, MA, M.Phil.
Working for Ph.D
6. Sri Mukul Saharia, MA, M.Phil, B.Ed. (part time)

ECONOMICS DEPARTMENT

1. Sri Dwijendra Talukdar, MA, M.Phil, Head of the Dept.
Programme Officer, NSS.
2. Mrs. Minati Goswami, M.A.
3. Sri Madan Mohan Nath, M.A, M.Phil, L.L.B, B.Ed.
4. Ms. Gultaj Begum, M.A

EDUCATION DEPARTMENT

1. Mrs. Mohini Goswami, MA, M.Phil, L.L.B, B.T Head of Dept.
Coordinator, Women Studies Cell, Working for Ph.D
2. Sri Chandra Choudhury, MA, B.Ed.
3. Mrs. Sultana Regia, MA.

POLITICAL SCIENCE DEPARTMENT

1. Sri Kanak Ch. Deka, MA, Head of the Dept.
2. Dr. Dibakar Ch. Das, MA. (double), Ph.D.
3. Md. Imran Hussain, MA,
4. Sri Sailendra Saharia, MA, B.Ed.

HISTORY DEPARTMENT

1. Sri Jayanta Kr. Hazarika, MA. (double), Head of the Dept.
2. Md. Imran Hussain, MA.
3. Sri. Phanindra Kr. Nath, MA, B.Ed.
4. Sri. Dulen Kr. Nath, MA.

GEOGRAPHY DEPARTMENT

1. Sri Tirtha Nath Sarmah, M.Sc, Head of the Dept.
2. Dr. Tandrali Choudhury, MA, B.T., M.Phil, Ph.D.
Coordinator, Extension Education.
3. Md. Abdus Samad, M.Sc.
4. Sri Jalti Ram Hazarika, MA.
5. Mrs. Manika Deka, MA, B.Ed.

PHILOSOPHY DEPARTMENT

1. Sri Chakra Pani Borah, MA, M.Phil, Head of the Dept.
2. Sri Ananta Baruah, MA.
3. Sri Tilak Deka, MA.
4. Sri Tarun Sarmah, MA.

*I earn that I eat, get that I wear, owe no
man hate, envy no man's happiness; glad of other
men's good, content with my harm".*
- William shakespeare

"There are two tragedies in life. One is not to get your heart's desire. The other is to get it".

-George Bernard Shaw

Four things belong to a judge; to hear courteously, to answer wisely, to consider soberly and to decide impartially".

- Socrates

22-1